

HOOFDSTUK I ALGEMEEN

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. wet: de Wet op de rechtsbijstand;
- b. procedure: een zaak die aanhangig is gemaakt bij een bij wet ingesteld tuchtrechtelijk college alsmede een zaak op het terrein van het burgerlijk of bestuursrecht die aanhangig is gemaakt bij:
  - de burgerlijke rechter,
  - de administratieve rechter,
  - het bestuursorgaan dat in administratief beroep oordeelt,
  - het bestuursorgaan dat op grond van de Algemene wet bestuursrecht oordeelt over een bezwaar,
  - de regionaal directeur voor de arbeidsvoorziening in het kader van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945,
  - de huurcommissie die oordeelt in het kader van de Huurprijzenwet woonruimte,
  - de instantie die oordeelt over een geschil dat is onderworpen aan arbitrage of bindend advies, de instantie die oordeelt in een wettelijk geregelde klachtprocedure,
  - de Minister van Justitie in het kader van het inbrengen van een zienswijze tegen het voornemen om een beslissing te nemen met betrekking tot een verblijfsvergunning, bedoeld in de artikelen 39 en 41 van de Vreemdelingenwet 2000¹;
- c. advieszaak: een zaak op het terrein van het tuchtrecht of het burgerlijk of bestuursrecht die geen procedure is;
- d. strafzaak: een strafzaak jegens een verdachte als bedoeld in artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering en een andere zaak die in de bijlage als strafrechtelijke zaak is aangemerkt;
- e. piketzaak: een zaak waarin een rechtsbijstandverlener rechtsbijstand heeft verleend in het kader van een door de raad getroffen regeling voor het beurtelings verlenen van rechtsbijstand in de gevallen, bedoeld in het eerste lid van artikel 23.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

*In artikel 1 is een aantal begrippen omschreven, die in het besluit een algemene functie hebben. De belangrijkste begripsbepalingen zijn die van **procedure**, **advieszaak**, **strafzaak** en **piketzaak**.*

Procedure

Het begrip procedure omvat veel meer rechtsgangen dan onder het oude recht het geval was. Met procedure wordt uitsluitend bedoeld op zaken op het terrein van het burgerlijk of bestuursrecht die bij een bepaalde -al dan niet rechterlijke -instantie aanhangig zijn gemaakt. Kenmerkend voor een procedure is dat het altijd een civielrechtelijke of bestuursrechtelijke zaak betreft. In de bijlage is aangegeven welke zaken als civielrechtelijk en welke zaken als bestuursrechtelijk worden aangemerkt.

---

¹ treedt per 3 april 2002 in werking

Uit de Nota van Toelichting bij het besluit van 3 april 2002 houdende wijziging van het Bvr 2000

Het voornemen van de Minister van Justitie om een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning of het verlengen van de geldigheidsduur daarvan af te wijzen of het voornemen om een verblijfsvergunning in te trekken wordt gelijk gesteld met een procedure. In de bijlage worden aan deze procedure 7 punten toegekend. Het beroep en het hoger beroep worden gehonoreerd met respectievelijk 8 en 5 punten.

Aanhangig

Daarnaast is van belang dat de zaak aanhangig is gemaakt. Hiermee wordt niet alleen bedoeld op het aanhangig zijn bij de burgerlijke rechter. Het aanhangig zijn heeft een ruimere betekenis dan in het burgerlijk procesrecht. Indien een zaak bij een instantie als bedoeld in de begripsbepaling, is aangebracht is de zaak aanhangig. Zo kan een zaak niet alleen aanhangig zijn bij de burgerlijke rechter, maar ook bij de administratieve rechter of bij de regionaal directeur arbeidsvoorziening in het kader van een ontslagzaak gebaseerd op het BBA.

Welke typen zaken onder het begrip procedure vallen is limitatief opgesomd.

Advieszaak

Civielrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken alsmede tuchtzaken die niet onder het begrip procedure vallen, zijn advieszaken. Onder advieszaak worden geen strafzaken begrepen, omdat in de praktijk geen straftoevoegingen worden afgegeven voor rechtsbijstandverlening buiten het kader van een strafzaak. De werkzaamheden van rechtsbijstandverleners in strafzaken zijn feitelijk steeds gerelateerd aan gerechtelijke procedures, waarbij het advies over de vraag of wel of niet in hoger beroep zal worden gegaan behoort tot het bereik van de strafzaak in eerste aanleg.

De reikwijdte van het begrip advieszaak is kleiner geworden, doordat het begrip procedure is verruimd in vergelijking met het oude recht. Het gevolg is dat het begrip procedure thans alle rechtsgangen omvat die eindigen in een formele beslissing.

Strafzaak

*Voor de definitie van **strafzaak** is het aanhangig zijn van de zaak niet relevant. Op het moment dat iemand als verdachte in de zin van artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering wordt aangemerkt wordt in bepaalde gevallen reeds rechtsbijstand krachtens een toevoeging verleend. In dat geval is er sprake van een strafzaak. Voorts worden als strafzaak aangemerkt bepaalde zaken waarop het Wetboek van Strafvordering van toepassing is alsmede zaken die verwant zijn met de "echte" strafzaken.*

Verwante strafzaken

Met verwante strafzaken wordt bijvoorbeeld bedoeld een vordering tot voortzetting van een inbewaringstelling krachtens de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen of een verzoek om opheffing van een krachtens de Vreemdelingenwet genomen maatregel strekkende tot vrijheidsbeperking of vrijheidsontneming. Bij de verwante strafzaken gaat het om zaken die in het oude besluit in de bijlage onder IIB waren opgenomen. Ook nu zijn deze zaken in de bijlage opgenomen.

Piketzaak

Het begrip piketzaak sluit geheel aan bij de omschrijvingen die voorheen waren opgenomen in de artikelen 46, 48 en 49 van het oude besluit.

Beleidsaspecten

Alleen procedure bijstand

Een afgegeven toevoeging geldt voor het rechtsbelang terzake waarvan zij is verleend en, ingeval van een procedure, voor de behandeling daarvan in een instantie, de ten uitvoerlegging van de rechterlijke uitspraak daaronder begrepen. (zie artikel 32 Wet op de rechtsbijstand)

Indien een toevoeging als vervolg op- of naast een eerder verstrekte toevoeging wordt aangevraagd, bijvoorbeeld voor het instellen van hoger beroep of voor het voeren van een kort geding naast de bodemprocedure, wordt de toevoeging afgegeven met de vermelding dat de toevoeging alleen geldt voor het voeren van een procedure. Een advies valt in het algemeen onder het bereik van de eerder afgegeven toevoeging.

Een toevoeging die voor procedure is afgegeven wordt niet zonder meer voor advies vastgesteld. De declarant zal moeten toelichten waarom, anders dan bij de afgifte van de toevoeging werd verondersteld, uiteindelijk kon worden volstaan met rechtsbijstand van adviserende aard en welke werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht. Aan de hand daarvan wordt beoordeeld of naast de andere vergoeding een adviesvergoeding wordt toegekend.

Strafzaken/procedure/advies

Het is bij de aanvang van de rechtsbijstand en dus bij de afgifte van de toevoeging niet altijd duidelijk of sprake is van een strafzaak. Voor een kwestie die uiteindelijk een “verwante strafzaak” is kan dan wel eens een civiele toevoeging zijn afgegeven. Ook het omgekeerde komt voor; voor een niet-strafzaak wordt een straftoevoeging afgegeven. Bij declaratie wordt door het bureau nagegaan of de juiste toevoeging werd afgegeven, en zal afhankelijk daarvan de vergoeding bepaald worden.

Artikel 2

1. Rechtsbijstandverleners ontvangen overeenkomstig de bepalingen van dit besluit een vergoeding voor de verlening van rechtsbijstand op basis van een toevoeging als bedoeld in artikel 37 van de wet alsmede voor de verlening van rechtsbijstand in een piketzaak.
2. De vergoeding, bedoeld in het eerste lid, omvat:
  - a. de overeenkomstig dit besluit vastgestelde vergoeding voor het verrichten van juridische werkzaamheden voor de zaak;
  - b. de overeenkomstig dit besluit vastgestelde vergoeding voor bepaalde kosten en het tijdverlet in verband met reizen voor de desbetreffende zaak, en
  - c. de omzetbelasting die is verschuldigd over de vergoedingen, bedoeld onder a en b.
3. Ten behoeve van de berekening van de vergoeding worden de krachtens dit besluit toegekende punten vermenigvuldigd met het basisbedrag, genoemd in het eerste lid van artikel 3.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

Rechtsbijstandverleners die ofwel rechtsbijstand verlenen op basis van een toevoeging, ofwel piketdiensten hebben verleend komen in aanmerking voor een vergoeding. Rechtsbijstand die is verleend alvorens een toevoeging is afgegeven wordt in beginsel niet vergoed.

De vergoeding bestaat uit drie elementen.

1. De vergoeding voor het verlenen van rechtsbijstand

De vergoeding voor het verlenen van rechtsbijstand als zodanig heeft betrekking op een vergoeding voor uitsluitend de juridische werkzaamheden voor de zaak. Deze vergoeding wordt forfaitair vastgesteld, hetgeen betekent dat per zaaktype een vaste vergoeding geldt die is afgestemd op de gemiddelde tijdsbesteding voor de juridische werkzaamheden in dergelijke zaken. De hoogte van deze forfaitaire vergoeding is genormeerd in hoofdstuk II van het onderhavige besluit. Voor het bepalen van het aantal uren dat aan zware advieszaken en aan bewerkelijke zaken is besteed zijn ook uitsluitend de uren waarin juridische werkzaamheden zijn verricht van belang.

2. Een vergoeding voor bepaalde kosten

Behalve voor de juridische werkzaamheden, ontvangt de rechtsbijstandverlener ook een vergoeding voor bepaalde kosten. De kosten die niet apart worden vergoed zijn verdisconteerd in de forfaitaire vergoeding. Hieronder vallen bij voorbeeld de kosten die zijn gemaakt voor de administratieve ondersteuning. De kosten die zijn gemaakt ten behoeve van de rechtsbijstandverlening en die worden vergoed omvat de volgende posten.

*Ten eerste wordt het **tijdverlet** in verband met reizen naar de zitting of naar de in zijn vrijheid beperkte of van zijn vrijheid beroofde rechtzoekende ten behoeve van de rechtsbijstandverlening vergoed. Deze vergoeding wordt ook enigszins forfaitair bepaald.*

Ten tweede worden de **reiskosten** die zijn gemaakt ten behoeve van het reizen naar de zitting en naar rechtzoekenden wier vrijheid is ontnomen of beperkt vergoed overeenkomstig het Reisbesluit binnenland.

Ten derde worden de kosten die zijn gemaakt voor het inschakelen van een **tolk** in een strafzaak vergoed.

3. Een vaste vergoeding voor administratieve kosten

Tenslotte ontvangt de rechtsbijstandverlener **een** vaste vergoeding voor administratieve kosten. Onder de administratieve kosten zijn onder andere begrepen de werkzaamheden die zijn verricht voor het verkrijgen van de toevoeging. De wijze waarop de vergoeding van de hierboven aangegeven kosten wordt bepaald is geregeld in hoofdstuk III van het besluit.

Rechtsbijstand in buitenland

Ten overvloede wordt opgemerkt dat het vergoedingsnormensysteem ook van toepassing is indien rechtsbijstand wordt verleend in het kader van een zaak die zich geheel of gedeeltelijk in het buitenland afspeelt.

Omzetbelasting

De vergoeding die de rechtsbijstandverlener ontvangt is het totaal van bovengenoemde vergoedingen, vermeerderd met de **omzetbelasting** over die vergoedingen. Is een deel van de omzetbelasting reeds verwerkt in de declaratie van de rechtsbijstandverlener, dan wordt over dit deel van het bedrag niet opnieuw de omzetbelasting berekend en opgeteld bij het totaalbedrag. Dit doet zich bij voorbeeld voor bij de overlegging van de nota van een tolk. In deze nota is de omzetbelasting reeds verwerkt.

Forfaitair puntensysteem

De forfaitaire normen zijn uitgedrukt in punten. Aan een bepaald soort zaak en aan bepaalde al dan niet processuele omstandigheden zijn punten toegekend. Het aantal punten bepaalt het gewicht dat aan de desbetreffende zaak respectievelijk omstandigheid in verhouding tot de andere zaken en omstandigheden kan worden toegekend. Voor het bepalen van de hoogte van de vergoeding van het desbetreffende onderdeel waaraan punten worden toegekend moet het aantal toegekende punten worden vermenigvuldigd met het basisbedrag, genoemd in het eerste lid van artikel 3.

Beleidsaspecten

Ingangsdatum vergoeding

Op grond van artikel 37 Wrb bestaat eerst aanspraak op een vergoeding indien de werkzaamheden op basis van toevoeging verricht zijn. In de praktijk worden de werkzaamheden vergoed vanaf de datum van aanvraag van de toevoeging. De toevoeging moet derhalve worden aangevraagd voordat met de rechtsbijstand wordt aangevangen. Als beleidsregel geldt dat de tijd die is besteed voor de datum van aanvraag van een toevoeging voor een periode van ten hoogste vier weken wordt meegerekend. Is vóór die periode tijd aan een zaak besteed, dan komt die inspanning niet voor vergoeding in aanmerking.

Juridische werkzaamheden

In de zaken waarbij een urenspecificatie overgelegd dient te worden (standaard in advies zaken waarbij 6 uur of meer besteed wordt, alsmede bij de bewerkelijke zaken als bedoeld in artikel 13 en artikel 22) doet de vraag zich voor welke werkzaamheden voor vergoeding in aanmerking komen.

Gelet op de jurisprudentie geldt in beginsel als beleidslijn dat de volgende werkzaamheden niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen: Wachtijd, intern overleg, stagebegeleiding, contacten met de pers, sociaal-maatschappelijke begeleiding van cliënten, contacten met familieleden en andere niet betrokken partijen, niet redelijke studietijd, tijd besteed aan correspondentie en telefonisch overleg met het bureau, administratieve werkzaamheden, etc.

Juridische werkzaamheden die buiten het bereik van de toevoeging vallen en waarvoor bijvoorbeeld een aparte toevoeging aangevraagd had kunnen worden, komen eveneens niet voor vergoeding in aanmerking.

Puntentoekenning

Bij afgifte van de toevoeging wordt op basis van de gegevens bij de aanvraag door middel van een zaakcode aangegeven welk gewicht (en puntenaantal) aan een zaak wordt toegekend. Bij declaratie kan echter naar voren komen dat werkzaamheden zijn verricht die een andere codering behoeven. In dat geval zal de code worden aangepast en wordt de vergoeding bepaald aan de hand van de gewijzigde code. Het bureau gaat uit van de materiële aard van het rechtsprobleem en de materiële inhoud van de verrichte werkzaamheden.

Advieszaken

Bij advieszaken speelt het gewicht van de zaak geen rol bij de hoogte van de vergoeding

Werkzaamheden toegevoegd raadsman

Alleen de werkzaamheden van de toegevoegd raadsman komen voor vergoeding in aanmerking, tenzij sprake is van noodzakelijke waarneming tijdens ziekte, vakantie en/of andere noodzakelijke absentie.

Artikel 3

1. Het basisbedrag bedraagt €75,78²
2. Het basisbedrag en de vergoeding bedoeld in artikel 27, worden jaarlijks door Onze Minister aangepast overeenkomstig de norm die Onze Minister heeft vastgesteld voor de financiële ruimte voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling voor de stichtingen rechtsbijstand. Het basisbedrag wordt afgerond op het naastliggende veelvoud van €0.01.
3. De aanpassing van het basisbedrag en de vergoeding, bedoeld in artikel 27, vindt plaats met ingang van de eerste dag van de maand volgend op de datum waarop de in het tweede lid bedoelde norm is vastgesteld. Indien de norm wordt vastgesteld op een eerder tijdstip dan de datum waarop zij inwerking treedt, worden het basisbedragen de vergoeding aangepast per laatstbedoelde datum.
4. De vaststelling van de vergoeding, bedoeld in het eerste lid van artikel 2, vindt plaats met toepassing van het basisbedrag en de vergoedingen, bedoeld in de artikelen 25 en 27, die golden ten tijde van de afgifte van de toevoeging op grond waarvan de rechtsbijstand is verleend of het tijdstip waarop rechtsbijstand is verleend in een piketzaak.

Uit de nota van toelichting

Anders dan onder de oude regeling is het basisbedrag aan de hand waarvan de hoogte van de vergoeding wordt berekend gelijk voor zowel de civielrechtelijke als bestuursrechtelijke zaken en de tuchtzaken als de strafzaken.

*De **indexeringsregeling** in het tweede en derde lid is overgenomen uit artikel 3 van het oude besluit met dien verstande dat is toegevoegd een indexeringsregeling voor de vergoeding van administratieve kosten.*

Ook de regeling waarin is opgenomen vanaf welk moment de herziening van het basisbedrag gevolgen heeft voor de berekening van de vergoeding is overgenomen. Dit houdt in dat de aanpassing van het basisbedrag geen gevolgen heeft voor lopende zaken. Voor de vaststelling van de vergoeding wordt het basisbedrag gehanteerd dat gold ten tijde van de afgifte van de toevoeging. Dezelfde regeling is van toepassing met betrekking tot de vaststelling van de vergoeding van administratieve kosten en de reiskosten. De bepaling is in die zin verduidelijkt dat ook is geregeld dat de aanpassing van het basisbedrag geen gevolgen heeft voor de berekening van de vergoeding voor een piketdienst die heeft plaatsgevonden ten tijde dat het nog niet aangepaste basisbedrag gold.

---

² Per 1 juli 2005 is het basisbedrag €99,10

Verjaring

Verzoeken om vaststelling van de vergoeding kunnen tot een beschikking leiden dat geen vaststelling en uitbetaling meer kan plaatsvinden omdat sprake is van verjaring van de aanspraak op vergoeding. Declaraties die betrekking hebben op toevoegingen waarin de rechtsbijstand tenminste 5 jaar voor de datum van ontvangst is beëindigd, zijn verjaard. De periode van 5 jaren begint op 31 december van het jaar waarin de rechtsbijstand werd beëindigd en de vergoeding opeisbaar werd. Bij procedures wordt de rechtsbijstand geacht te zijn geëindigd op de datum waarop de rechtsbijstand feitelijk is geëindigd. Indien de raadsman na die datum nog activiteiten heeft verricht dienen die aangetoond te worden. Bij advieszaken wordt uitgegaan van het laatste juridisch inhoudelijke contact met de cliënt (RvSt. 25-2-2000, H01.98.1052).

Artikel 4

1. De rechtsbijstandverlener brengt aan de rechtzoekende de eigen bijdrage die deze overeenkomstig artikel 35 van de wet verschuldigd is, in rekening.
2. De rechtsbijstandverlener mag voorts aan de rechtzoekende geen andere kosten in rekening brengen dan die ter zake van:
  - a. griffierechten;
  - b. getuigen en deskundigen;
  - c. uittreksels uit de openbare registers;
  - d. telegrammen, internationale telex, internationale telefax en internationale telefoongesprekken;
  - e. verschotten van de procureur in het kader van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 10, voorzover die verschotten kunnen worden aangemerkt als kosten in de zin van de onderdelen a tot en met d;
  - f. rolverrichtingen in kantongerechtszaken
3. De kosten, bedoeld in het tweede lid, worden steeds aan de rechtzoekende gespecificeerd.

<i>Uit de nota van toelichting</i>

Artikel 4 sluit aan bij de regeling in het tweede en derde lid van artikel 2 van het oude besluit. Aan de rechtzoekende kunnen slechts de kosten in rekening worden gebracht die in het onderhavige artikel zijn opgesomd. Hiermee wordt beoogd de kosten te beperken waarmee rechtzoekenden in aanvulling op de eigen bijdrage kunnen worden geconfronteerd.

HOOFDSTUK II VERGOEDINGSNORMEN

§ 1 Zaken op het terrein van het burgerlijk en bestuursrecht en het tuchtrecht

Artikel 5

1. Aan een procedure wordt het aantal punten toegekend dat in de bijlage voor het desbetreffende rechtsterrein of soort zaak is bepaald.
2. Indien de procedure is beëindigd voordat de in artikel 1 bedoelde instantie uitspraak of tussenuitspraak heeft gedaan of een beslissing heeft genomen dan wel voordat de rechtsbijstandverlener een zitting als bedoeld in het eerste lid van artikel 7 heeft bijgewoond, zijn de artikelen 12 en 13, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
3. Indien ten tijde van de beëindiging van de procedure uitsluitend een bestuursrechtelijke uitspraak over de proceskosten is gedaan, zijn de artikelen 12 en 13, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
4. In de gevallen, bedoeld in het tweede en derde lid, zijn de overige bepalingen van deze paragraaf niet van toepassing met uitzondering van artikel 10.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

De hoofdregel voor het vaststellen van de vergoedingsnorm voor het verlenen van rechtsbijstand in procedures is neergelegd in het eerste lid van artikel 5. Deze norm wordt bepaald door het rechtsterrein waarop de zaak betrekking heeft of het soort zaak. In de bijlage bij het besluit is aangegeven wat het gewicht in punten van een procedure op een bepaald rechtsterrein of met betrekking tot een bepaald soort zaak is. Deze gewichtstoedeling is uitsluitend van belang voor procedures.

Voor het toekennen van punten in advieszaken is het rechtsterrein waarop advies wordt gegeven irrelevant. Ongeacht het rechtsterrein wordt in artikel 12 hiervoor een uniforme vergoedingsnorm gegeven.

Uitzondering

Een uitzondering op voornoemde hoofdregel is geregeld in de leden 2 en 3 van het onderhavige artikel. Indien een procedure voortijdig is beëindigd, wordt voor het bepalen van het aantal toe te kennen punten de regeling voor de advieszaken toegepast. Voor het bepalen van de vergoedingsnorm is in dat geval van belang of meer of minder dan zes uur rechtsbijstand aan de zaak is besteed.

Voortijdig beëindigde procedures

Voortijdig beëindigde procedures zijn procedures die zijn beëindigd voordat er een uitspraak of tussenuitspraak is gedaan of voordat er een beslissing is genomen alsmede procedures die zijn beëindigd voordat de rechtsbijstandverlener een zitting heeft bijgewoond. Gedacht kan worden aan procedures die zijn beëindigd doordat in een zaak op het terrein van het burgerlijk recht de vordering of het verzoek is geroyeerd of ingetrokken of, in een bestuursrechtelijke zaak, het bezwaar- of beroepschrift is ingetrokken.

Doordat de vergoeding van advieszaken thans beter aansluit bij de daadwerkelijke tijdsbesteding in advieszaken, is het niet langer onvoordelig om een zaak voortijdig te beëindigen, indien daartoe aanleiding is. De inspanningen van de rechtsbijstandverlener om een zaak buiten rechte af te wikkelen, worden immers op een reële wijze beloond.

Procedure

Is er echter een uitspraak, tussenuitspraak of beslissing dan is de vergoedingsnorm voor procedures van toepassing, ongeacht of na de desbetreffende uitspraak of beslissing de procedure alsnog voortijdig is beëindigd. Bepalend is dus of er een uitspraak of beslissing is gegeven. Niet van belang is of uitvoering is gegeven aan de uitspraak of beslissing. Wordt de procedure beëindigd nadat de rechter een comparitie heeft gelast of een deskundige heeft benoemd, dan is de procedurevergoedingsregeling van toepassing, ongeacht of uitvoering aan de last of benoeming is gegeven. Hetzelfde geldt indien de procedure wordt beëindigd nadat de rechter de exceptie van onbevoegdheid heeft verworpen.

Zitting

Opdat de vergoeding in verhouding staat tot de bestede tijd is de regel van overeenkomstige toepassing op procedures die zijn beëindigd voordat de rechtsbijstandverlener een zitting als bedoeld in het eerste lid van artikel 7, heeft bijgewoond. Heeft de rechtsbijstandverlener een zitting bijgewoond, ongeacht of de beslissende instantie daarna een uitspraak heeft gedaan of beslissing heeft genomen, dan geldt de vergoedingsnorm voor procedures.

Uitspraak, tussenuitspraak, beslissing

Doordat het type procedure waarop paragraaf 1 betrekking heeft zeer divers is, is gekozen voor de begrippen uitspraak, tussenuitspraak en beslissing. Bedoeld is dat de instantie die beslist een oordeel geeft over een tussentijdse processuele verrichting of over het geschil als zodanig. Het gaat dus niet alleen om (tussen)vonnissen van de burgerlijke rechter of uitspraken van de bestuursrechter maar ook om bij voorbeeld uitspraken van de huurcommissie of de arbiter of beslissingen op bezwaarschriften genomen door een bestuursorgaan.

Proceskostenveroordeling

In het derde lid is bepaald dat de adviesvergoedingsregeling ook van overeenkomstige toepassing is, indien ten tijde van de beëindiging van de procedure uitsluitend een bestuursrechtelijke uitspraak over de proceskosten is gedaan. Deze regel geldt dus niet wanneer partijen op de zitting tot een vergelijk komen en de bestuursrechter uitsluitend nog een oordeel geeft over de proceskosten. Aangezien er een zitting is geweest geldt in dat geval het tweede lid. Doet de bestuursrechter een uitspraak in de hoofdzaak en vervolgens, nadat de zaak is aangehouden, een uitspraak over de proceskosten, dan is de adviesvergoedingsregeling ook niet van toepassing. Het voorgaande zal moeten blijken uit de uitspraak.

Procureur

In het vierde lid wordt verduidelijkt dat op voortijdig beëindigde procedures geen andere bepalingen van toepassing zijn dan die betreffende de advieszaken, bedoeld in artikel 12 en het tweede lid van artikel 13, met uitzondering van de regeling waarin een toeslag wordt toegekend voor het inschakelen van een wettelijk verplichte procureur (artikel 10). De toepasselijkheid van artikel 12 brengt vanzelfsprekend met zich mee dat ook artikel 9 van toepassing is.

Beleidsaspecten

Voortijdig beëindigde procedures zijn procedures die zijn beëindigd voordat de beslissende instantie een oordeel heeft gegeven over het geschil als zodanig. In dat geval geldt de vergoedingsnorm voor advies.

Wordt geen uitspraak gedaan of beslissing gegeven (dus geen inhoudelijk oordeel gegeven), dan is van belang of er een zitting is geweest. Heeft de rechtsbijstandverlener een zitting bijgewoond, ongeacht of de beslissende een instantie daarna een oordeel heeft gegeven over het geschil als zodanig, dan geldt de vergoedingsnorm voor procedures.

Wordt er èn geen zitting bijgewoond èn geen inhoudelijk oordeel gegeven over het geschil als zodanig dan geldt de vergoedingsnorm voor advies.

Voorbeelden van voortijdig beëindigde procedures zijn procedures die zijn beëindigd doordat in een zaak op het terrein van het burgerlijk recht de vordering of het verzoek is geroyeerd of ingetrokken.

In het bestuursrecht kan men onder meer denken aan gevallen waarin het bezwaar- of beroepschrift is ingetrokken dan wel niet tijdig wordt beslist op het bezwaar of beroep (“fictieve weigering”) dan wel een klacht zonder inhoudelijk oordeel is opgelost.

Artikel 6

In afwijking van het eerste lid van artikel 5, worden aan een procedure die in cassatie is gevoerd vijftien punten toegekend. Artikel 8 is niet van toepassing.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

De verlening van rechtsbijstand in cassatie vergt gemiddeld meer tijd dan in eerste aanleg en in hoger beroep. Aangezien het niet mogelijk is om een verband te leggen tussen het relatieve gewicht van zaken op bepaalde rechtsterreinen in feitelijke aanleg en van zaken op diezelfde rechtsterreinen in cassatie, worden aan alle procedures in cassatie dezelfde punten toegekend, ongeacht het rechtsterrein waarop de procedure betrekking heeft.

Toeslagregelingen

De toeslagregelingen gelden ook in cassatie. De processuele omstandigheden waarvoor een toeslag wordt gegeven kunnen immers ook in cassatie aan de orde zijn.

Voortijdige beëindiging

Ook zijn bij voortijdige beëindiging van de procedure de vergoedingsnormen met betrekking tot advieszaken als bedoeld in artikel 5, van toepassing.

Echtscheidingszaken

De kortingsregeling in echtscheidingszaken wordt niet toegepast, omdat het voor de werkzaamheden van de rechtsbijstandverlener geen verschil maakt of in cassatie in een echtscheidingszaak wel of geen tegenspraak wordt gevoerd.

Reiskosten/reistijdverlet

Ook indien rechtsbijstand wordt verleend in cassatie, ontvangt de rechtsbijstandverlener een vergoeding voor reistijdverlet en bepaalde kosten, zoals reiskosten als bedoeld in hoofdstuk III.

Cassatieadvies

Indien om een cassatieadvies wordt gevraagd is de regeling van de advieszaken van toepassing. In dat geval is de zaak namelijk niet aanhangig gemaakt bij de rechter met als gevolg dat niet wordt voldaan aan de definitie van procedure.

Artikel 7

1. Als zitting wordt voor de toepassing van dit artikel aangemerkt elk optreden van een instantie bij welke de procedure wordt gevoerd die dient ter behandeling van de zaak en waarbij de rechtsbijstandverlener aanwezig kan zijn, met uitzondering van rolzittingen.
2. Indien de rechtsbijstandverlener meer dan één zitting heeft bijgewoond, wordt voor de tweede en elke daaropvolgende bijgewoonde zitting het aantal toe te kennen punten telkens met twee verhoogd.

Uit de nota van toelichting

In het tweede lid van artikel 7 wordt bepaald dat er een toeslag van twee punten wordt gegeven voor het bijwonen van extra zittingen. In het eerste lid is het begrip zitting gedefinieerd.

Zitting

Een zitting is elk optreden van een rechterlijke of niet rechterlijke instantie bij welke de procedure wordt gevoerd die dient ter behandeling van de zaak en waarbij de rechtsbijstandverlener aanwezig kan zijn.

Rolzittingen vallen niet onder het begrip zitting.

Van een zitting is dus sprake indien de zaak wordt behandeld door een instantie bij welke de procedure wordt gevoerd. Het gaat dus niet alleen om de behandeling door de rechter ter terechtzitting. Indien de rechter de zaak verwijst naar de rechter-commissaris dan is het laatstgenoemde instantie die de zaak behandelt.

Het zittingsbegrip moet niet eng worden uitgelegd. Ook het horen door de rechter-commissaris, descentes, comparities, enquêtes in civiele zaken alsmede hoorzittingen in het kader van bezwaar-, klacht-, en tuchtprocedures worden door het begrip zitting bestreken. Ook kan hierbij gedacht worden aan de behandeling van de zaak door de Adviescommissie voor vreemdelingenzaken.

Niet van belang is of het betreft een zitting van de beslissende instantie. Voorwaarde voor het zijn van een zitting is ook dat de rechtsbijstandverlener bij de zitting aanwezig kan zijn. Hiermee wordt niet bedoeld dat de rechtsbijstandverlener bepaalt of hij in de gelegenheid is om naar de zitting te gaan. Bedoeld is dat de rechtsbijstandverlener bevoegd is om de zitting bij de wonen.

Puntenverhoging voor tweede en volgende bijgewoonde zittingen

In het tweede lid is geregeld dat uitsluitend een tweede en volgende bijgewoonde zitting extra punten oplevert. De tijdsbesteding ten behoeve van de eerste zitting is verdisconteerd in het forfait zoals weergegeven in de bijlage. Het aantal in de bijlage genoemde punten wordt verkregen ongeacht of de zitting is bijgewoond of niet. Het al dan niet bijwonen heeft echter wel gevolgen voor het bepalen van het moment waarop de zittingstoeslag wordt verkregen.

Is de eerste zitting bijgewoond dan ontvangt de rechtsbijstandverlener voor de tweede en volgende zitting een toeslag mits die zittingen zijn bijgewoond.

Is de eerste zitting niet bijgewoond dan wordt geen toeslag verkregen voor de eerstvolgende, wel bijgewoonde, zitting. De rechtsbijstandverlener ontvangt in dat geval wel een toeslag voor de tweede bijgewoonde zitting.

IJkpunt is dus de eerste zitting die is bijgewoond. De toeslag bedraagt per bijgewoonde zitting twee punten. Wordt na de eerste bijgewoonde zitting de tweede niet bijgewoond en de derde wel, dan wordt slechts eenmaal een toeslag van twee punten toegekend.

Artikel 8

In een procedure betreffende echtscheiding als bedoeld in de bijlage, waarin geen tegenspraak is gevoerd, wordt het aantal toe te kennen punten met drie verlaagd.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

De kortingsregeling met betrekking tot een procedure waarin geen tegenspraak is geweest is niet langer gehandhaafd. In artikel 8 is een uitzondering gemaakt voor de echtscheidingsprocedure waarin geen tegenspraak is gevoerd. In een dergelijk geval vindt een korting van drie punten plaats.

In de praktijk blijkt dat meer dan 50% van de echtscheidingszaken niet op tegenspraak zijn. Verstekzaken zijn aanzienlijk minder bewerkelijk dan echtscheidingszaken op tegenspraak. Om die reden is deze kortingsregeling gehandhaafd.

Geen tegenspraak

Geen tegenspraak doet zich voor wanneer er geen inhoudelijk verweer is gevoerd tegen hoofd- of nevenvorderingen. Het indienen van een verweerschrift, inhoudende een gave referte kan worden aangemerkt als het niet voeren van tegenspraak. De procedure is niet op tegenspraak, indien de tegenspraak zich buiten het kader van een procedure heeft voorgedaan en tijdens de procedure geen tegenspraak is gevoerd.

Artikel 9

Indien in een procedure rechtsbijstand is verleend door achtereenvolgens twee of meer rechtsbijstandverleners die niet werkzaam zijn in hetzelfde samenwerkingsverband, wordt het aantal toe te kennen punten éénmaal met twee verhoogd.

Artikel 10

In het geval een rechtsbijstandverlener in een procedure, die wordt gevoerd in een ander arrondissement dan het arrondissement der rechtbank, bij welke de rechtsbijstandverlener is ingeschreven, wordt bijgestaan door een wettelijk verplichte procureur wordt het aantal toe te kennen punten met twee verhoogd.

Beleidsaspecten

In het geval de krachtens toevoeging verleende rechtsbijstand een procedure betreft waarbij de toegevoegde advocaat niet bevoegd is tevens als procureur op te treden wordt voor de kosten van het inschakelen van een advocaat uit een ander arrondissement een verhoging van twee punten toegekend. Deze verhoging wordt alleen toegekend indien de procureur de zaak aanhangig heeft gemaakt danwel voorgeschreven procedurele handelingen heeft moeten verrichten.

De door de Raad toe te kennen procureurstoeslag wordt verstrekt aan de advocaat. De verrekening wordt tussen advocaat en procureur onderling geregeld.

Artikel 11

1. Als samenhangende procedures worden beschouwd zaken die gevoegd, gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend ter zitting als bedoeld in het eerste lid van artikel 7, zijn behandeld, en waarvoor één rechtsbijstandverlener is toegevoegd of meer dan één rechtsbijstandverlener mits zij deel uitmaken van hetzelfde samenwerkingsverbanden en voor zover de zaken naar hun aard verknocht zijn.
2. In samenhangende procedures waarin twee of meer rechtzoekenden een of meer procedures voeren, wordt in afwijking van het eerste lid van artikel 5, aan de procedures gezamenlijk het aantal punten toegekend dat wordt verkregen door het aantal punten dat in de bijlage is bepaald voor het desbetreffende rechtsterrein of soort zaak met het hoogste aantal punten te vermenigvuldigen met de navolgende percentages, al naar gelang het aantal toevoegingen: 2-3: 150%; 4-6: 200%; 7-10: 300%; 11-15: 400%; 16-21: 500%; elke volgende 10: 100% extra.
3. In samenhangende procedures waarbij één rechtzoekende meer dan één procedure voert, wordt in afwijking van het eerste lid van artikel 5, aan de procedures gezamenlijk het aantal punten toegekend dat wordt verkregen door het aantal punten dat in de bijlage is bepaald voor het desbetreffende rechtsterrein of soort zaak met het hoogste aantal punten te verhogen met 50% voor elke procedure, met uitzondering van de eerste.
4. Indien samenhangende procedures gevoegd, gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend op een zitting als bedoeld in het eerste lid van artikel 7 zijn behandeld, wordt deze zitting voorde toekenning van de punten, bedoeld in het tweede lid van artikel 7, aangemerkt als één zitting.
5. Op samenhangende procedures die in cassatie zijn gevoerd zijn het tweede, derde en vierde lid van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de berekening, bedoeld in het tweede en derde lid, wordt toegepast op vijftien punten.
6. Op een procedure inzake een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding is het tweede lid van overeenkomstige toepassing

Uit de nota van toelichting

Algemeen

In artikel 11 is aangegeven dat een samenhangende procedure zich op twee wijzen kan voordoen.

*-Enerzijds is er de situatie dat een **groep rechtzoekenden** die hetzelfde rechtsprobleem hebben één of meer dan één procedure voert.*

*-Anderzijds kan er **één rechtzoekende** zijn die meer dan één procedure voert.*

In beide gevallen kunnen de zaken zodanig samenhangen dat de rechtsbijstandverlener aan de tweede en volgende zaak minder tijd hoeft te besteden dan aan de eerste zaak.

Samenhangende procedures

Aangezien het niet eenvoudig is om aan te geven wanneer er sprake is van samenhangende procedures, wordt voor het bepalen van een norm aangehaakt bij het verloop van de procedure. Indien de rechter of andere instantie zaken van een rechtsbijstandverlener of zijn kantoorgenoot voegt, gelijktijdig of (nagenoeg) aansluitend ter zitting behandelt, mag worden aangenomen dat er een zekere samenhang is.

Verknochtheid van zaken

Opdat wordt voorkomen dat niet alle zaken die toevallig door de rechtsbijstandverlener achter elkaar op dezelfde zittingsdag worden bijgewoond worden aangemerkt als samenhangende procedures wordt tevens als vereiste gesteld dat de zaken verknocht moeten zijn. Dit doet zich bij voorbeeld voor, indien meer dan één rechtzoekende gezamenlijk één vordering instellen of bij de uitspraak inzake een voorlopige voorziening in een bestuurszaak ook de hoofdzaak wordt afgedaan.

Er moet dus sprake zijn van inhoudelijke samenhang in die zin dat de procedures betrekking hebben op dezelfde problematiek.

Basisforfait meer rechtzoekenden

De huidige normering van zaken waarbij meer rechtzoekenden eenzelfde rechtsprobleem hebben is overgenomen uit het oude recht. Toegevoegd is dat de normering ook geldt in het geval meer rechtzoekenden meer procedures voeren. Bij het berekenen van het basisforfait in deze samenhangende procedures wordt de procedure op het rechtsterrein waaraan op grond van de bijlage het hoogste aantal punten wordt toegekend als uitgangspunt genomen.

De normeringen voor processuele omstandigheden worden nog niet meegeteld.

Voornoemd puntenaantal wordt vermenigvuldigd met een bepaald percentage dat varieert al naar gelang er meer toevoegingen zijn verleend.

Een voorbeeld. Stel dat een rechtzoekende procedeert in een zaak betreffende zowel het onderhoud van de huurwoning als de beëindiging van de huurovereenkomst. Deze procedures worden in de bijlage bestreken door de categorieën "Onderhoud door de verhuurder" respectievelijk "Huurrecht algemeen". Voor beide zaken is een toevoeging verleend. Aan de eerstgenoemde procedure worden 12 punten toegekend en aan de laatstgenoemde 9 punten. Aangenomen dat de rechter beide zaken voegt of gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend behandelt, zal het basisforfait $12 \times 150\% = 18$ punten bedragen.

Nadat dit basisforfait is bepaald worden de normeringen voor processuele omstandigheden doorgevoerd.

Opvolgingstoelage/procureurstoeslag

De toeslag vanwege opvolging door een andere rechtsbijstandverlener en die vanwege het inschakelen van de wettelijk vereiste procureur kan zich -afhankelijk van het aantal zaken-meermalen voordoen.

Korting echtscheiding zonder tegenspraak

De korting inzake echtscheidingszaken zonder tegenspraak zal zich slechts een maal voordoen.

Zittingstoeslag

De zittingstoeslag geldt ook onverkort. Wel is in het vierde lid aangegeven dat in een samenhangende procedure de zittingen met betrekking tot de zaken die gevoegd, gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend worden behandeld voor de toepassing van de zittingstoeslag worden aangemerkt als één zitting. Deze regel laat onverlet dat bij het bepalen van de zittingstoeslag wordt uitgegaan van het totaal aantal zittingen.

Reistijdverlet/reiskosten

Behalve de vergoedingen die voortvloeien uit de normeringen voor processuele omstandigheden worden ook het reistijdverlet, de reiskosten en de overige kosten vergoed. Het reistijdverlet en de reiskosten worden per zitting slechts één maal vergoed, omdat de rechtsbijstandverlener slechts één maal kosten maakt voor het reizen naar de zitting. De zaken worden immers gelijktijdig of nagenoeg gelijktijdig behandeld.

Administratieve kostenvergoeding

De kosten, bedoeld in artikel 27, worden per toevoeging vergoed. Deze kosten worden, ongeacht of het om samenhangende procedures gaat, per zaak gemaakt.

Gemeenschappelijk verzoek echtscheiding

Bij de behandeling van gemeenschappelijke echtscheidingsverzoeken wordt ervan uitgegaan dat per partner één toevoeging kan zijn verleend. Behartigt de rechtsbijstandverlener de belangen van beide partners dan ontvangt hij op basis van de regeling inzake samenhangende zaken een vergoeding die is gebaseerd op $7 \times 150\% = 10,5$ punten.

Basisforfait een rechtzoekende met meerdere procedures

Het derde lid van artikel 11 regelt de toekenning van punten in geval van een samenhangende procedure waarbij één rechtzoekende meerdere procedures voert. In dat geval worden aan de tweede en volgende procedure minder punten toegekend dan zouden zijn toegekend op grond van de bijlage. Bepalend voor het vaststellen van het basisforfait is het basisforfait van de zwaarste procedure. Aangezien in de hier aan de orde zijnde samenhangende procedures de gemiddelde tijdsbesteding in de regel minder sterk gereduceerd wordt door de samenhang dan bij groepszaken, levert elke volgende procedure de helft van het aantal punten op dat aan de zwaarste procedure op grond van de bijlage wordt toegekend. Voor het bepalen van dit basisforfait wordt dus geen rekening gehouden met de normeringen voor processuele omstandigheden. Daarvoor geldt hetgeen hiervoor over groepszaken is vermeld.

Advieszaken

De samenhangregeling is niet van toepassing op advieszaken. In de praktijk komen nauwelijks samenhangende adviezen voor. Verwante rechtsvragen vallen onder het bereik van één adviestoevoeging. Het forfait wordt bepaald op basis van het aantal uren dat aan het advies is besteed.

Ingetrokken procedures

De samenhangregeling is tevens niet van toepassing op ingetrokken procedures. Indien samenhangende procedures worden ingetrokken is op grond van het tweede lid van artikel 5 de adviesregeling van toepassing op elk van de ingetrokken zaken.

Cassatie

In het vijfde lid is geregeld hoe het forfait van samenhangende procedures die in cassatie worden gevoerd wordt vastgesteld. De samenhangregeling is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat bij de berekening niet wordt uitgegaan van de procedure waaraan op grond van de bijlage het hoogste aantal punten wordt toegekend, maar van het aantal punten dat op grond van artikel 6 aan een procedure in cassatie wordt toegekend.

Beleidsaspecten

De samenhang hoeft - afgezien van de vraag of dat altijd mogelijk is - niet altijd vooraf te zijn gemeld. Ook achteraf kan bepaald worden dat sprake was of kon zijn van samenhang. Indien een rechtsbijstandverlener niet al zelf kiest voor een “samenhangaanpak” kan het bureau achteraf oordelen dat gezien de omstandigheden toch artikel 11 wordt toegepast op het verzoek om vergoeding. Het kan eveneens voorkomen dat een cluster zaken uiteenvalt in kleinere clusters. Het criterium waarop de cluster gevormd wordt is veelal de wijze van afdoening van de zaak, bijvoorbeeld een aantal zaken wordt afgedaan zonder procedure, een aantal andere wel als procedure.

Artikel 12

1. Aan een advieszaak waarin minder dan zes uur rechtsbijstand wordt verleend, worden vier punten toegekend.
2. Aan een advieszaak waarin zes uur of meer rechtsbijstand wordt verleend, worden acht punten toegekend.
3. Op de advieszaak, bedoeld in het tweede lid, is artikel 9 van overeenkomstige toepassing.

Uit de nota van toelichting

Advies tot 6 uur

Aan een advieszaak waaraan niet meer dan zes uur wordt besteed worden vier punten toegekend, ongeacht het rechtsterrein waarop advies wordt gegeven.

Advies zes uur of meer

Indien in een advieszaak meer dan zes uur rechtsbijstand wordt verleend, worden acht punten toegekend, ongeacht het rechtsterrein waarop advies wordt gegeven. De vergoeding voor advieszaken van meer dan zes uur is min of meer gelijk aan de gemiddelde procedurevergoeding. Het probleem dat in het oude recht bestond dat de rechtsbijstandverlener zich financieel benadeelde door niet door te gaan met procederen is daarmee voor een belangrijk deel weggenomen.

Cassatieadvies

Op dit punt wordt vermeld dat aan het uitbrengen van een cassatieadvies vier of acht punten worden toegekend op grond van het tweede lid van artikel 5, indien op basis van dit advies de procedure voortijdig wordt ingetrokken. Wordt een cassatieadvies uitgebracht alvorens de zaak bij de Hoge Raad aanhangig wordt gemaakt dan is artikel 12 rechtstreeks van toepassing.

Voortijdig beëindigde procedure

In de toelichting bij artikel 5 is aangegeven dat voor het toekennen van punten aan een procedure die voortijdig is beëindigd, de regeling betreffende de advieszaken van toepassing is. Behoudens de procureurstoeslag en soms de opvolgingstoeslag zijn alle overige normeringen voor bijzondere omstandigheden in dit geval niet van toepassing. De procureurstoeslag is van toepassing, omdat de kosten voor het inschakelen van een wettelijk verplichte procureur moeten worden gemaakt, ongeacht of de procedure voortijdig wordt beëindigd.

Opvolgingstoeslag

In advieszaken waaraan meer dan zes uur is besteed geldt de opvolgingstoeslag. Het betreft een situatie waarin de opgevolgde en de opvolgende advocaat tezamen ten minste zes uur besteden aan dezelfde zaak. Dit is een verzwarende omstandigheid die niet geheel wordt gedekt door de waardering met acht punten, bedoeld in het tweede lid.

Bewerkelijke advieszaak

Ook een advieszaak kan zodanig bewerkelijk zijn dat daaraan veel meer tijd dan gemiddeld moet worden besteed. Gaat de tijdsbesteding aan rechtsbijstandverlening uit boven de 24 uur dan wordt op grond van het tweede lid van artikel 13 voor elk uur boven de 24 dat rechtsbijstand wordt verleend één punt toegekend mits de begroting met betrekking tot de tijdsbesteding voor de extra werkzaamheden is goedgekeurd.

Samenhangend advies

Aangezien in de praktijk nauwelijks samenhangende advieszaken voorkomen is artikel 11 niet van overeenkomstige toepassing. Verwante zaken vallen onder het bereik van één adviestoevoeging. Het forfait wordt bepaald op basis van het aantal uren dat aan het advies is besteed.

Beleidsaspecten

Bij de declaratie van adviestoevoegingen waaraan 6 uur of meer besteed is dient inzichtelijke tijdschrijfinformatie overgelegd te worden (art.28 Bvr 2000). Deze tijdschrijfinformatie dient op datum en naar aard van de verrichte werkzaamheden gespecificeerd te worden op een overzichtelijke, inzichtelijke en leesbare urenstaat (zie ook pagina 6 voor wat betreft de definitie van juridische werkzaamheden).

Artikel 13

1. Indien in een procedure de tijdsbesteding aan de verlening van rechtsbijstand uitgaat boven het aantal uren dat gelijk is aan drie maal het aantal punten dat in de bijlage voor het desbetreffende rechtsterrein of soort zaak of op grond van artikel 6 is bepaald, wordt voor elk uur waarin boven voornoemde grens rechtsbijstand wordt verleend, één punt toegekend mits het bureau de begroting van de tijdsbesteding voor de naar verwachting nog te verrichten werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid van artikel 31, heeft goedgekeurd.
2. Indien in een advieszaak de tijdsbesteding aan de verlening van rechtsbijstand uitgaat boven de 24 uur, wordt voor elk uur waarin boven voornoemde grens rechtsbijstand wordt verleend één punt toegekend mits het bureau de begroting van de tijdsbesteding voor de naar verwachting nog te verrichten werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid van artikel 31, heeft goedgekeurd.
3. Indien in samenhangende procedures de tijdsbesteding aan de verlening van rechtsbijstand uitgaat boven het aantal uren dat gelijk is aan drie maal het aantal punten dat op grond van het tweede, derde en vijfde lid van artikel 11 wordt toegekend wordt, voor elk uur waarin boven voornoemde grens rechtsbijstand wordt verleend, één punt toegekend, mits het bureau de begroting van de tijdsbesteding voor de naar verwachting nog te verrichten werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid van artikel 31, heeft goedgekeurd.

Uit de nota van toelichting bij art. 13:

(...) de Commissie herijking vergoedingen rechtsbijstand (heeft) voorgesteld de wijze waarop de doelmatigheid van de rechtsbijstandverlening wordt getoetst te wijzigen mede met het oog op een verbeterde communicatie tussen het bureau en de rechtsbijstandverlener. Dit heeft ertoe geleid dat naast de forfaitaire norm een aanvullende vergoeding wordt gegeven voor de werkzaamheden die niet in het forfaitaire systeem zijn verdisconteerd.^{1 en 2}

Bepaling tijdgrens

De tijdgrens op grond waarvan een procedure wordt aangemerkt als bewerkelijk is gerelateerd aan het zaaksgewicht. Op grond van het eerste lid van artikel 13 is een bewerkelijke procedure een procedure waarin de tijdsbesteding aan rechtsbijstandverlening uitgaat boven het aantal uren dat gelijk is aan drie maal het aantal punten dat in de bijlage voor een procedure op het desbetreffende rechtsterrein is bepaald. Hiermee wordt aangesloten bij het uitgangspunt dat een punt gelijk staat met ongeveer een uur rechtsbijstandverlening.

De kortingstoeslag wordt niet meegerekend. Overstijgt de tijd die feitelijk aan de procedure moet worden besteed voornoemde norm, dan wordt voor elk extra uur één punt toegekend. Tot de tijdgrens wordt de vergoeding forfaitair vastgesteld.

-
1. De regeling met betrekking tot de vergoeding van bewerkelijke strafzaken is opgenomen in artikel 22. Het hieronder vermelde geldt m.m. eveneens voor strafzaken.
  2. De regeling van de begrotingsprocedure is opgenomen in artikel 31.

Vergoeding per uur /Toeslagenregeling niet van toepassing

De werkzaamheden die worden verricht nadat de tijdgrens is overschreden worden vergoed op uurbasis. Dit houdt in dat de toeslagenregelingen niet meer van toepassing zijn. De werkzaamheden of omstandigheden die een forfaitaire toeslag opleveren, worden in een bewerkelijke zaak vergoed op uurbasis. Zo zal het bijwonen van een zitting nadat de tijdgrens is overschreden niet worden gehonoreerd overeenkomstig artikel 7, maar op grond van de feitelijke tijdsbesteding. Hetzelfde geldt voor de opvolgingstoeslag (artikel 9).

Procureurstoeslag

De procureurstoeslag (artikel 10) wordt vanzelfsprekend, in een bewerkelijke zaak wel apart toegekend.

Reistijdverlet

De vergoedingen die geen direct verband houden met de juridische werkzaamheden, zoals de vergoeding voor reistijdverlet, reiskosten, tolkosten en de administratieve kosten worden in een bewerkelijke zaak niet op uurbasis vergoed. Deze kosten worden vergoed overeenkomstig hoofdstuk III.

Goedkeuring begroting

Indien de tijdgrens wordt overschreden wil dit niet zonder meer zeggen dat voor de tijdsinvestering voor het verrichten van extra werkzaamheden een vergoeding wordt ontvangen. Wanneer de rechtsbijstandverlener voorziet dat hij meer uren aan een zaak zal moeten gaan besteden dan het aantal uren dat gelijk is aan drie maal het aantal punten dat aan die procedure op grond van de bijlage wordt toegekend, verzoekt hij het bureau om goedkeuring van de voor de noodzakelijke werkzaamheden begrote tijd. Alleen indien goedkeuring is verkregen wordt de extra tijdsbesteding, die kan worden verantwoord, vergoed. Besteedt de rechtsbijstandverlener extra tijd aan de zaak zonder daarvoor goedkeuring te hebben gekregen, dan wordt deze niet vergoed. Opdat de rechtsbijstandverlener tijdig goedkeuring aanvraagt van de tijd die hij nog nodig denkt te hebben voor de behandeling van de procedure, is het wenselijk dat het bureau op het bewijs van toevoeging vermeldt hoeveel punten aan de procedure op het desbetreffende terrein worden toegekend.

Bewerkelijk advies

Voor bewerkelijke advieszaken is in het tweede lid een vergelijkbare regeling als voor bewerkelijke procedures opgenomen. Gaat de tijdsbesteding aan rechtsbijstandverlening uit boven de 24 uur dan wordt op grond van het tweede lid van artikel 13 voor elk uur boven de 24 dat rechtsbijstand wordt verleend één punt toegekend, mits de begroting met betrekking tot de tijdsbesteding voor de extra werkzaamheden is goedgekeurd.

Bewerkelijkheid samenhangende zaken

Ook samenhangende procedures kunnen bewerkelijk zijn. In het derde lid wordt geregeld hoe in een dergelijk geval de tijdgrens moet worden berekend. Deze tijdgrens wordt berekend op basis van het basisforfait voor samenhangende procedures.

Indien in samenhangende procedures de tijdsbesteding aan rechtsbijstandverlening uitgaat boven het aantal uren dat gelijk is aan drie maal het aantal punten dat op grond van het tweede, derde en vijfde lid van artikel 11 zou worden toegekend wordt voor elk uur waarin boven deze grens rechtsbijstand wordt verleend één punt toegekend.

Het voorbeeld genoemd in de toelichting bij artikel 11 wordt in herinnering gebracht. Een rechtzoekende procedeert in een zaak betreffende zowel het onderhoud van de huurwoning als de beëindiging van de huurovereenkomst. Deze procedures worden in de bijlage bestreken door de categorieën "Onderhoud door de verhuurder" respectievelijk "Huurrecht algemeen". Aan de eerstgenoemde procedure worden 12 punten toegekend en de laatstgenoemde 9 punten. Aangenomen dat de rechter beide zaken voegt of gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend behandelt zal het basisforfait $12 \times 150\% = 18$ punten bedragen. Gaat de tijdsbesteding in deze procedure uit boven $3 \times 18 = 54$ uren, dan is sprake van een bewerkelijke zaak.

Voorwaardelijke toevoeging

Ook in het geval een voorwaardelijke toevoeging is afgegeven, geldt artikel 13.

Uit de nota van toelichting bij art. 31:

Bewerkelijke zaken

Teneinde de kosten in bewerkelijke zaken te kunnen beheersen is voorzien in een begrotingsprocedure. Tegen de tijd dat de tijdgrens voor een bewerkelijke zaak wordt bereikt moet zowel een aanvraag worden ingediend tot vaststelling van de vergoeding voor de reeds verrichte werkzaamheden als een begroting worden ingediend met betrekking tot de tijdsbesteding van naar te verwachten nog te verrichten werkzaamheden.

Tussentijdse vergoeding

De vergoedingsaanvraag moet, in tegenstelling tot wat voor niet bewerkelijke zaken is bepaald in het eerste lid van artikel 28, niet na beëindiging van de verlening van de rechtsbijstand worden ingediend, maar op het moment waarop de rechtsbijstandverlener voorziet dat de tijdgrens van bewerkelijke zaken zal worden overschreden. De vergoedingsaanvraag en de vaststelling van de vergoeding voor de reeds verrichte werkzaamheden geschieden voor het overige op dezelfde wijze als in de artikelen 28, tweede lid, en 29 is bepaald.

Beoordeling begroting

Opdat het bureau de begroting kan beoordelen moet informatie over de reeds verrichte werkzaamheden alsmede het tijdsbeslag van deze werkzaamheden beschikbaar zijn. Het bureau dient op basis van de tijdschrijfinformatie eerst te bepalen of de tijdgrens (bijna) is bereikt.

Vervolgens moet worden beoordeeld

of tot het moment waarop de tijdgrens is bereikt de rechtshulpverlening doelmatig is geschied en

of de begroting betrekking heeft op een doelmatig vervolg van de werkzaamheden.

Beoordeling bewerkelijkheid

Hiermee wordt bedoeld dat het bureau moet kunnen beoordelen of de zaak een zodanig karakter heeft dat de behandeling in redelijkheid niet binnen de tijdgrens heeft kunnen plaatsvinden en nog de begrote tijd vergt.

Beoordeling belang

Beoordeeld moet worden of de tijd die aan de rechtsbijstandverlening wordt besteed in verhouding staat tot het belang waarvoor de toevoeging is afgegeven.

Geheel of gedeeltelijke instemming begroting

Het bureau kan op basis van het verstrekte inzicht in de tijdsbesteding van de nog uit te voeren werkzaamheden met de begroting geheel of gedeeltelijk instemmen. Het bureau kan tot gedeeltelijke instemming besluiten, indien de tijdsbesteding aan de rechtsbijstandverlening gelet op het belang van de zaak disproportioneel dreigt te worden.

Afwijzing begroting

Indien het bureau niet instemt met de begroting, wordt de vergoeding vastgesteld na beëindiging van de verlening van de rechtsbijstand (artikel 28, eerste lid).

Aanvullende begroting

De rechtsbijstandverlener ontvangt een vergoeding voor de werkzaamheden die hij binnen de begrote en goedgekeurde tijdsbesteding heeft verricht. Voorziet hij dat de tijdgrens wederom zal worden overschreden dan dient hij weer een aanvraag tot vaststelling van de vergoeding voor de reeds verrichte werkzaamheden alsmede een begroting met betrekking tot de tijdsbesteding van naar te verwachten nog te verrichten werkzaamheden in. En opnieuw beoordeelt het bureau de doelmatigheid.

Voorwaardelijke toevoeging

Ten overvloede wordt opgemerkt dat bovenstaande procedure ook gevolgd moet worden, indien in een zaak in welk kader een voorwaardelijke toevoeging is afgegeven de tijdgrens dreigt te worden overschreden. Goedkeuring van de ingediende begroting wil niet zeggen dat de toevoeging een onvoorwaardelijk karakter krijgt. De rechtsbijstandverlener dient zich er van bewust te zijn dat achteraf kan blijken dat de toevoeging ten onrechte is verleend en dat de betaalde vergoeding door het bureau wordt teruggevorderd of verrekend.

Beleidsaspecten

In de artt. 13 en 22 van het Bvr 2000 is de vergoeding van de bewerkelijke zaken (resp. civiel en straf) geregeld.

Wanneer in een procedure de aan rechtsbijstand bestede tijd uitstijgt boven de tijd die gelijk is aan driemaal het aantal punten dat aan de betreffende zaakscategorie is toegekend, of in geval van advies boven de 24 uur, wordt de vergoeding **vanaf dat moment** per uur vastgesteld, **mits** van de Raad voorafgaand toekenning extra uren is verkregen.

Verwezen wordt naar art. 31 van het besluit waarin is bepaald dat ‘het bureau geheel of gedeeltelijk instemt met de door de rechtsbijstandverlener overgelegde begroting indien het bureau van oordeel is dat de rechtsbijstand **doelmatig** wordt verleend’. Onder het oude systeem werd als regel gehanteerd dat er sprake dient te zijn van juridische en/of feitelijke complicaties in de zaak. (zie verderop in de tekst).

Evenals dit onder het oude systeem het geval was dient ook onder de vigeur van het Bvr 2000 **vooraf**, dus voor het bereiken van de geldende urengrens om toekenning extra uren te worden **gevraagd**. Het bureau kan vervolgens met terugwerkende kracht vanaf de datum van ontvangst van het verzoek extra uren toekennen.

Voorschriften van administratieve aard ten aanzien van indienen declaratie en begroting.

Er worden twee verzoeken tegelijkertijd ingediend op daartoe ter beschikking staande formulieren, nl. het verzoek om toekenning extra uren met behulp van het “Begrotingsformulier ex art. 13 en 22 Bvr 2000” en het verzoek vaststelling van de vergoeding van de reeds verleende rechtsbijstand met behulp van het op de achterzijde van de originele toevoeging afgedrukte formulier aanvraag vergoeding”.

Bij het verzoek toekenning extra uren wordt een **begroting** gevoegd waaruit naar voren komt welke werkzaamheden de rechtsbijstandverlener verwacht nog te verrichten en hoeveel tijd hij schat dat daarmee gemoeid zal zijn.

Bij het verzoek vaststelling vergoeding wordt een **urenspecificatie** gevoegd die per verrichting is gedateerd en gespecificeerd, alsmede, in het geval vergoeding van toeslagen wordt verzocht, bescheiden waarmee een en ander geverifieerd kan worden. Ook zal een nadere toelichting op de bijzondere aspecten van de zaak gegeven moeten worden waardoor de forfaitaire tijd niet voldoende is en overschreden dreigt te worden.

Het bureau rechtsbijstandvoorziening neemt op beide verzoeken zoveel mogelijk gelijktijdig een beslissing.

Verzoeken toekenning extra uren die ruim voor het verstrijken van de krachtens toevoegbeschikking voor rechtsbijstandverlening beschikbare tijd worden ingediend, worden door het Bureau in principe afgewezen aangezien zich immers ontwikkelingen kunnen voordoen die ertoe kunnen leiden dat de zaak niet (meer) als uiterst bewerkelijk behoeft te worden aangemerkt. Voor de tijdigheid kan worden uitgegaan van 2,5 maal het aantal punten voor de betreffende categorie zaken.

Verzoeken die **achteraf** worden ingediend, nadat de extra uren al zijn gewerkt, worden afgewezen. Tijd die aan een zaak is besteed, doch waarvoor het verzoek tot toekenning extra uren vooraf ontbreekt, wordt buiten beschouwing gelaten, zowel bij de vaststelling van de vergoeding als bij de beoordeling van een volgend (aanvullend) verzoek toekenning extra uren.

De beoordeling van het verzoek toekenning extra uren.

Het Bureau stelt eerst vast of de tijdgrens (bijna) is bereikt. Vervolgens beoordeelt het bureau of de tot dan toe verleende rechtsbijstand doelmatig heeft plaatsgevonden en of de begroting betrekking heeft op een doelmatig vervolg van de werkzaamheden.

Het Bureau beoordeelt of de zaak een zodanig karakter heeft dat de behandeling in redelijkheid niet binnen de standaard-tijdgrens kon plaatsvinden en de begrote tijd alsnog vergt.

Doelmatig betekent dat beoordeeld wordt of de tot dan toe aan de zaak bestede tijd noodzakelijk, zinvol en redelijk is geweest en of deze tijd in verhouding staat tot het belang waarvoor de toevoeging is afgegeven.

Vervolgens wordt de juridische en/of feitelijke gecompliceerdheid van de zaak beoordeeld en tevens de vraag of de begrote tijd doelmatig moet worden geacht.

Zie: Jurisprudentie RvS 8 januari 1999, H01.98.0246.

Op basis van de verstrekte informatie kan het Bureau de aanvraag **afwijzen**, dan wel **geheel of gedeeltelijk toewijzen**.

Wanneer is een zaak ingewikkeld?

Een zaak is juridische ingewikkeld indien binnen het bereik van de toevoeging rechtsvragen beantwoord moeten worden die uitzonderlijk van aard zijn en zich zelden voordoen.

Een zaak is feitelijk ingewikkeld indien zich een veelheid van juridisch relevante feiten voordoet binnen het bereik van de toevoeging.

Bij de beoordeling van de feitelijke complexiteit dient art. 32 WRB in acht te worden genomen. Door dit artikel wordt uitgesloten dat met de toegevoegde zaak min of meer verweven of daaruit voortvloeiende rechtsbelangen onder het bereik van de toevoeging worden gebracht.

(In geval substantiële werkzaamheden kan een afzonderlijke toevoeging worden gevraagd).

Bij de vergoeding en dus ook bij de beoordeling van de begroting wordt alleen tijd meegewogen die gemoeid is met de verlening van **rechtsbijstand**. Wachtijd telt niet mee, evenmin tijd voor administratieve werkzaamheden, interne opleiding en intern overleg en perscontacten. Onder omstandigheden kan hiervan worden afgeweken.

Dossierstudie is declarabel, studie wet- en regelgeving en jurisprudentie wordt alleen meegewogen indien de zaak een zodanig bijzonder karakter heeft dat niet kan worden volstaan met het algemeen aanwezig geachte deskundigheidsniveau van de rechtsbijstandverlener. In dat geval wordt de studie die nodig was met betrekking tot de bijzondere aspecten van de zaak meegewogen en vergoed.

Uit art. 2 Bvr volgt dat alleen de werkzaamheden van de toegevoegde rechtsbijstandverlener voor vergoeding in aanmerking komen, tenzij sprake is van noodzakelijke waarneming tijdens ziekte, vakantie en/of andere noodzakelijke absentie.

Beoordeling van het verzoek vaststelling vergoeding ex art. 31 Bvr 2000.

Indien het Bureau extra uren toekent in geval van art. 13 of art. 22 Bvr 2000 wordt gelijktijdig de vergoeding tot de tijdgrens forfaitair vastgesteld en betaalbaar gesteld.

In het geval het zich laat aanzien dat de krachtens toevoeging te verlenen rechtsbijstand meer tijd gaat vergen dan de al toegekende extra uren kan een vervolgvraagstuk toekenning extra uren worden ingediend en kan een vervolgvraagstuk vaststelling van de vergoeding worden ingediend.

Daartoe wordt het strookje dat onderaan de beschikking toekenning extra uren is afgedrukt, ingevuld en ingezonden aan het bureau rechtsbijstandvoorziening.

Ook in dat geval worden twee verzoeken gelijktijdig ingediend, deze keer met behulp van één “formuliertje” (strookje).

Ook in dit geval worden door het bureau twee beschikkingen genomen, de beschikking op het (tweede) verzoek toekenning extra uren en de beschikking vaststelling vergoeding van de extra uren rechtsbijstand.

Wanneer de rechtsbijstandverlening is beëindigd, wordt het laatste verzoek vaststelling vergoeding ingediend.

Dan vindt een laatste doelmatigheidstoets plaats, met name ten aanzien van de nog niet in het kader van de toekenningen eerder beoordeelde tijdopgave. Daarbij kan echter op basis van de totaal beschikbare informatie een doelmatigheidsbeoordeling plaatsvinden ten aanzien van de zaak in zijn geheel omdat vaak pas aan het einde van de zaak een volledig beeld kan worden verkregen omtrent de omvang van de verschillende declaratieposten in relatie tot het belang van de zaak.

Reiskosten en reistijd worden aan het einde van de zaak afzonderlijk vastgesteld en betaalbaar gesteld aangezien hierbij het totaal aantal kilometers van belang is voor de urentoedeling.

In samenhangende zaken geldt zowel in civiele als in strafzaken een andere urengrens. Zie hiervoor de Nota van Toelichting zoals hierboven weergegeven met betrekking tot lid 3.

Verificatie kan door het bureau bij de rechterlijke instantie waar de zaak is behandeld, worden gevraagd. Zonodig vraagt het bureau het dossier van de rechtsbijstandverlener op.

Toeslagen

In het Bvr 2000 wordt een forfaitaire vergoeding gegeven, met eventuele toeslagen voor het eerste deel van de verrichte werkzaamheden. Indien een zaak bewerkelijk wordt geacht vindt vervolgens een vergoeding per uur plaats. Hierbij spelen afzonderlijke toeslagen geen rol meer.

Al het vorenstaande geldt ook in het geval een voorwaardelijke toevoeging is afgegeven. Toekenning van extra uren wil in dat geval niet zeggen dat de toevoeging een onvoorwaardelijk karakter krijgt. De rechtsbijstandverlener dient zich er van bewust te zijn dat na beëindiging van de rechtsbijstand de voorwaardelijke afgegeven toevoeging mogelijk niet wordt omgezet in een definitieve op grond van art. 31 WRB. In dat geval wordt de krachtens art. 31 Bvr 2000 reeds toegekende vergoeding door het bureau teruggevorderd of verrekend.

§ 2 Strafzaken

Artikel 14

Aan een strafzaak wordt het aantal punten toegekend dat in de bijlage voor het desbetreffende rechtsterrein of soortzaak is bepaald.

Uit de nota van toelichting

In artikel 14 wordt bepaald dat de vergoeding voor het verlenen van rechtsbijstand in strafzaken wordt berekend op basis van het aantal punten dat in de bijlage aan strafzaken op het desbetreffende rechtsgebied of aan een bepaald soort strafzaak is toegekend. De vergoeding in strafzaken wordt dus in beginsel op dezelfde wijze berekend als in procedures op het terrein van het burgerlijk en het bestuursrecht.

Beleidsaspecten

Codering ambtshalve toevoeging

Bij de afgifte van een ambtshalve toevoeging ten behoeve van een meerderjarige verdachte wordt door het bureau de code S040 gebruikt en ten behoeve van een minderjarige verdachte S020.

Bij de vaststelling wordt deze code gecorrigeerd indien blijkt dat de zaak behandeld is door de meervoudige kamer. Dit impliceert tevens dat de standaardtijd van de forfaitaire vergoeding 24 uur (3x8 pnt) is in plaats van 18 uur (3x6 pnt).

Artikel 15

1. In afwijking van artikel 14 worden aan een strafzaak, die bij de Hoge Raad aanhangig is gemaakt en die in eerste aanleg door de meervoudige kamer is behandeld, tien punten toegekend. Aan andere strafzaken die bij de Hoge Raad aanhangig zijn gemaakt, worden, in afwijking van artikel 14, zes punten toegekend.
2. Onder andere strafzaken als bedoeld in het eerste lid, zijn begrepen de strafzaken waarin in eerste aanleg een beschikking is gegeven, alsmede de strafzaken betreffende herziening.
3. Indien de rechtsbijstandverlener in een strafzaak als bedoeld in het eerste en tweede lid, geen middelen heeft ingediend, wordt het aantal toe te kennen punten met 50% verminderd.
4. Artikel 19 is niet van toepassing op strafzaken als bedoeld in het eerste en tweede lid.
5. In afwijking van het eerste lid wordt aan een strafzaak, die bij de Hoge Raad aanhangig is gemaakt en die in de Nederlandse Antillen of Aruba in eerste aanleg is behandeld door een enkelvoudige kamer tien punten toegekend, indien deze zaak in Nederland in eerste aanleg door de meervoudige kamer zou zijn behandeld.

Uit de nota van toelichting

Puntenaantal

Het puntenaantal dat wordt toegekend aan strafzaken die bij de Hoge Raad aanhangig zijn gemaakt differentieert al naar gelang er wel of geen middelen zijn ingediend en al naar gelang de zaak in eerste aanleg door de enkelvoudige of meervoudige kamer is behandeld. In het eerste geval worden zes punten toegekend en in het tweede tien punten.

Andere strafzaken

Aangezien het onderscheid in een behandeling door de enkelvoudige en meervoudige kamer terminologisch niet aansluit bij zaken die uitmonden in een beschikking, is in het tweede lid bepaald dat strafzaken waarin in eerste aanleg een beschikking is gegeven vallen onder het begrip "andere strafzaken".

Herziening

Voor het rechtsmiddel herziening is een aparte bepaling opgenomen. Hieraan worden ook zes punten toegekend.

Niet tijdig indienen middelen / intrekking cassatieberoep

Indien niet op tijd een of meer middelen zijn ingediend met als gevolg dat de rechter zich niet ontvankelijk heeft verklaard, wordt het aantal toe te kennen punten met de helft verlaagd. Hiervan zal bij voorbeeld sprake zijn in het geval het cassatieberoep wordt ingetrokken naar aanleiding van een cassatieadvies.

Cassatieadvies

Er is geen aparte vergoeding voor het geven van cassatieadviezen voordat beroep in cassatie is ingesteld. Dit valt onder de forfaitaire vergoeding voor de werkzaamheden in eerste aanleg of in hoger beroep.

Voortijdige beëindiging

De regeling inzake de voortijdige beëindiging, opgenomen in artikel 19, is niet van toepassing in cassatiestrafzaken.

Beleidsaspecten

Beschikking

Anders dan de uitspraken worden beschikkingen niet naar aanleiding van het onderzoek van de hoofdzaak ter terechtzitting gegeven maar naar aanleiding van raadkamerprocedures, zoals bijvoorbeeld klachten naar aanleiding van inbeslagneming, beklag tegen uitblijven van teruggave, beklag over transactie en schikking, beklag over verbeurdverklaring en onttrekking aan het verkeer, beklag over de inhouding van een rijbewijs etc.

Artikel 16

Indien in een strafzaak in eerste aanleg of in hoger beroep over de gevangenhouding of gevangenneming van de rechtzoekende is geoordeeld, wordt, in afwijking van artikel 18, het aantal toe te kennen punten met drie verhoogd.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

Voor het verrichten van extra werkzaamheden in een strafzaak waarin over de gevangenhouding of gevangenneming is geoordeeld wordt een toeslag van drie punten verleend, ongeacht of de gevangenhouding of gevangenneming wordt bevolen. De rechtsbijstandverlener woont in de regel één of meer raadhouderszittingen bij waarin de vrijheidsbeneming van de verdachte aan de orde is.

De toeslag geldt uitsluitend indien de zaak in eerste aanleg of in hoger beroep dient. In cassatie wordt deze toeslag niet verleend.

Habeas-corpustoets

Het bovenstaande komt er op neer dat de toeslag wordt verleend voor de werkzaamheden betreffende de habeas-corporis toets. Hieronder vallen het bijwonen van zittingen aangaande gevangenhouding en gevangenneming en verlenging van de gevangenhouding of gevangenneming alsmede de beroepsprocedures tegen de beslissingen inzake -de verlenging van- de gevangenhouding. Voorts vallen onder de habeas corpus toets de aanhoudingszittingen die feitelijk tot functie hebben om de voortgezette gevangenhouding van de verdachte mogelijk te maken.

Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen

De toeslag is ook van toepassing in het geval een bevel tot gevangenhouding wordt gedaan in het kader van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen.

Geen zittingstoeslag

Omdat de gevangenhoudingstoeslag ziet op het bijwonen van zittingen met betrekking tot de habeas corpus toets, zijn deze zittingen uitgesloten van de zittingstoeslag, bedoeld in artikel 18.

Bevel tot Bewaring

Anders dan onder het oude recht geldt de gevangenhoudingstoeslag niet in een zaak waarin de rechtzoekende krachtens een bevel tot bewaring zijn vrijheid is ontnomen. De grondslag voor de toeslag is namelijk niet langer dat de advocaat naar zijn of haar cliënt moet reizen, maar het bijwonen van de zittingen inzake de habeas corpus toets.

Reistijdverlet/reiskosten

De rechtsbijstandverlener ontvangt overeenkomstig artikel 24 en 25 een vergoeding voor reistijdverlet respectievelijk het reizen naar de gedetineerde rechtzoekende.

Artikel 17

Indien de rechtsbijstandverlener in het kader van een gerechtelijk vooronderzoek of een daarmee gelijk gesteld onderzoek bij het verhoor van een getuige of van de verdachte of bij een descente aanwezig is geweest, wordt het aantal toe te kennen punten verhoogd met één punt per gehoorde getuige, verdachte onderscheidenlijk per descente.

Uit de nota van Toelichting

Algemeen

Een gerechtelijk vooronderzoek vergt met name extra inspanningen van de rechtsbijstandverlener, indien verhoren worden afgenomen of een descente plaats vindt. Het bijwonen van het verhoor van een getuige of het bijwonen van het verhoor van de verdachte in het kader van een gerechtelijk vooronderzoek levert een extra punt per gehoorde getuige of verdachte op.

Is de getuige niet verschenen en dus niet gehoord, dan wordt de toeslag niet verleend. De toeslag wordt ook verleend indien de rechtsbijstandverlener bij het verhoor van een getuige die door anderen is opgeroepen aanwezig is geweest. Het bijwonen van een verhoor van een getuige-deskundige levert ook de toeslag op.

Wordt een getuige meerdere malen opgeroepen dan levert dit telkens een extra punt op, mits aan de overige voorwaarden van artikel 17 is voldaan.

Oslo confrontatie

Indien een rechtsbijstandverlener aanwezig is bij een confrontatie waarbij de getuige uit een aantal op een rij opgestelde personen degene moet aanwijzen die bij het misdrijf aanwezig is geweest, wordt een toeslag van een punt per getuige die aan de confrontatie deelneemt toegekend.

Descente

Is de rechtsbijstandverlener bij een descente aanwezig geweest, dan vindt ook een toeslag van een punt plaats.

Gelijkstelling met een GVO

Voor onderzoeken die met een gerechtelijk vooronderzoek gelijk kunnen worden gesteld gelden ook de toeslagen met betrekking tot het verhoor en de descente. Een voorbeeld hiervan is het uitgebreid strafrechtelijk financieel onderzoek.

Beleidsaspecten

Mini-instructie

De toeslag vindt tevens plaats indien de advocaat bij wijze van mini-instructie aanwezig is geweest bij het horen van getuigen en/of geconfronteerd is met andere bijzondere opsporingsmethoden.

Artikel 18

1. Onder zitting wordt voor de toepassing van dit artikel verstaan elk optreden van de rechter in het kader van het onderzoek ter terechtzitting en elke behandeling in rechte van de hoofdzaak of hoofdvordering alsmede het horen van de verdachte door de officier van justitie, met het oog op het stellen van een of meer voorwaarden ter voorkoming van strafvervolgning, met uitzondering van:
  - a. de zitting waarin tot aanhouding wordt besloten zonder dat de zaak inhoudelijk is behandeld, of
  - b. de zitting waarin uitsluitend de uitspraak in de zaak is gedaan.
2. Indien de rechtsbijstandverlener meer dan een zitting heeft bijgewoond, wordt voor de tweede en elke daaropvolgende bijgewoonde zitting het aantal toe te kennen punten telkens met twee verhoogd.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

Het begrip zitting heeft in strafzaken een beperktere betekenis dan in civielrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken. In tegenstelling tot de definitie van het begrip zitting in het eerste lid van artikel 7, wordt in strafzaken niet elk optreden van een instantie bij welke de strafzaak wordt gevoerd en die dient ter behandeling van de zaak als zitting aangemerkt.

Zitting

Al naar gelang het gaat om een strafzaak of een met een strafzaak verwante zaak wordt aan het begrip zitting een andere betekenis toegekend. Onder zitting wordt in "echte" strafzaken verstaan de behandeling van het onderzoek ter terechtzitting alsmede de behandeling van een transactieaanbod van de officier van justitie waarbij de verdachte wordt gehoord.

Aanhouding van de zaak/ Uitspraak

Niet tot het begrip zitting wordt gerekend de zitting waarin tot aanhouding wordt besloten zonder dat de zaak inhoudelijk is behandeld en de zitting waarin uitsluitend de uitspraak in de zaak is gedaan. Voor beide zittingen hoeft de rechtsbijstandverlener zich niet zodanig in te spannen dat dit de toekenning van extra punten rechtvaardigt.

In de praktijk komt het voor dat de rechter de zaak, ondanks een aanhoudingsverzoek, inhoudelijk behandelt waarna hij uiteindelijk toch besluit de zaak aan te houden. Het is redelijk om in dat geval een zittingstoeslag toe te kennen.

Gevangenhouding

Indien op verzoek van de officier van justitie en zonder dat de advocaat van tevoren heeft verzocht om een inhoudelijke behandeling van de zaak en de zaak wordt aangehouden met het doel de voortgezette gevangenhouding van de verdachte mogelijk te maken, is de regeling betreffende de toeslag voor gevangenhouding (artikel 16), van toepassing.

Onderzoek ter terechtzitting

Uit het bovenstaande volgt dat het begrip zitting, voor zover het de behandeling van de zaak door een rechter betreft, betrekking heeft op het onderzoek ter terechtzitting. Dit houdt bij voorbeeld in dat geen zittingstoelage wordt toegekend voor een optreden van de rechter commissaris. Dit laat natuurlijk een eventuele toeslag voor een getuigenverhoor als bedoeld in artikel 17, onverlet.

Met strafzaak verwante zaak

In een met een strafzaak verwante zaak wordt onder zitting verstaan de behandeling in rechte van de hoofdzaak of hoofdvordering met uitzondering van de zitting waarin enerzijds uitsluitend de uitspraak in de zaak is gedaan, anderzijds tot aanhouding wordt besloten zonder dat de zaak inhoudelijk is behandeld. Onder zitting valt bij voorbeeld ook de behandeling van klachtzaken van gedetineerden door de klachtcommissie.

Beleidsaspecten

Zitting in samenhangende zaken

In een samenhangende procedure worden de zittingen met betrekking tot de zaken die gevoegd, gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend worden behandeld voor de toepassing van de zittingstoelage aangemerkt als één zitting.

Artikel 19

Indien een strafzaak vóór het onderzoek ter terechtzitting of voor de behandeling in rechte van de hoofdzaak of hoofdvordering wordt beëindigd, worden in afwijking van artikel 14 vijf punten toegekend, tenzij in de bijlage een lager puntenaantal is bepaald.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

Aan een strafzaak die voor het onderzoek ter terechtzitting of voor de behandeling in rechte van de hoofdzaak of hoofdvordering wordt beëindigd, wordt in afwijking van het toegekende puntenaantal in de bijlage een basisforfait van vijf punten toegekend.

Sepot/Schikking

In de meeste gevallen wordt de zaak beëindigd voordat de dagvaarding is uitgebracht. Tot dit moment kan de rechtsbijstandverlener proberen een schikking te treffen met de officier van justitie. Deze werkzaamheden worden dus beloond met vijf punten.

Maximum 5 punten

Is het basisforfait, dat voortvloeit uit de bijlage lager dan vijf punten, dan geldt dit lagere forfait.

Cassatie

De regeling geldt op grond van het derde lid van artikel 15 niet voor voortijdig beëindigde strafcassatiezaken. Dit is toegelicht bij artikel 15.

Toeslageregelingen

De toeslageregelingen met betrekking tot de gevangenhouding (artikel 16), de bijgewoonde verhoren en de aanwezigheid bij een descente (artikel 17) alsmede die met betrekking tot opvolging (artikel 20) kunnen ook bij voortijdig beëindigde strafzaken worden toegepast. De regeling inzake de zittingstoeslag (artikel 18) is niet van toepassing, omdat de zaak al voor de zitting is beëindigd.

Beleidsaspecten

Overname zaak door gekozen raadsman

Als de toegevoegde advocaat op verzoek van de verdachte wordt opgevolgd door een gekozen raadsman vindt uitbetaling plaats op basis van art. 19.

Intrekking hoger beroep

Artikel 19 is tevens van toepassing indien een toevoeging is verstrekt voor de rechtsbijstand in hoger beroep en het beroep ingetrokken wordt door de officier van justitie.

Artikel 20

Indien in een strafzaak rechtsbijstand is verleend door achtereenvolgens twee of meer rechtsbijstandverleners die niet werkzaam zijn in hetzelfde samenwerkingsverband, wordt het aantal toe te kennen punten een maal met twee verhoogd.

Artikel 21

1. Als samenhangende strafzaken worden beschouwd zaken die gevoegd, gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend ter zitting als bedoeld in het eerste lid van artikel 18, zijn behandeld, en waarvoor één rechtsbijstandverlener is toegevoegd of meer dan één rechtsbijstandverlener mits zij deel uitmaken van hetzelfde samenwerkingsverband en voor zover de zaken naar hun aard verknocht zijn.
2. In samenhangende strafzaken waarbij twee of meer rechtzoekenden zijn betrokken bij een of meer zaken, wordt in afwijking van artikel 14, aan de zaken gezamenlijk het aantal punten toegekend dat wordt verkregen door het aantal punten dat in de bijlage is bepaald voor het desbetreffende rechtsterrein of soort zaak met het hoogste aantal punten te vermenigvuldigen met de navolgende percentages, al naargelang het aantal zaken: 2-3:150%; 4-6:200%; 7-10:300%; 11-15:400%; 16-21:500%; elke volgende 10:100% extra.
3. In samenhangende strafzaken waarbij één rechtzoekende is betrokken bij meer dan één zaak, wordt in afwijking van artikel 14, aan de zaken gezamenlijk het aantal punten toegekend dat wordt verkregen door het aantal punten dat in de bijlage is bepaald voor het desbetreffende rechtsterrein of soortzaak met het hoogste aantal punten te verhogen met 50% voor elke zaak, met uitzondering van de eerste.
4. Indien samenhangende strafzaken gevoegd, gelijktijdig, aansluitend of nagenoeg aansluitend op een zitting als bedoeld in het eerste lid van artikel 18 zijn behandeld, wordt deze zitting voorde toekenning van de punten, bedoeld in het tweede lid van artikel 18, aangemerkt als één zitting.
5. Op samenhangende strafzaken die bij de Hoge Raad aanhangig zijn gemaakt zijn het tweede, derde en vierde lid van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor de berekening, bedoeld in het tweede en derde lid, wordt uitgegaan van de strafzaak waaraan op grond van artikel 15 het hoogste aantal punten wordt toegekend.

Uit de nota van toelichting

De regeling is voor wat betreft de opzet gelijk aan die voor procedures.

Samenhangende strafzaken betreffen vaak een rechtzoekende jegens wie meerdere strafzaken lopen. Het gaat dan om zaken met een verdachte die voor meerdere feiten terecht staat en aan wie meer dan één toevoeging is verstrekt, al dan niet ambtshalve. Indien de rechter besluit tot voeging, gelijktijdige of -nagenoeg- aansluitende behandeling van de zaken, is er sprake van samenhangende strafzaken.

Daarnaast kunnen ook zaken met meer verdachten als samenhangende strafzaken worden aangemerkt. Hierbij kan gedacht worden aan het medeplegen van een bepaald delict.

Artikel 22

1. Indien in een strafzaak de tijdsbesteding aan de verlening van rechtsbijstand uitgaat boven het aantal uren dat gelijk is aan drie maal het aantal punten dat in de bijlage voor het desbetreffende rechtsterrein of soort zaak of op grond van artikel 15 is bepaald, wordt voor elk uur waarin boven voornoemde grens rechtsbijstand wordt verleend één punt toegekend mits het bureau de begroting van de tijdsbesteding voor de naar verwachting nog te verrichten werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid van artikel 31, heeft goedgekeurd.
2. Indien in een strafzaak die is beëindigd de situaties, bedoeld in artikel 19, de tijdsbesteding aan de verlening van rechtsbijstand is uitgegaan boven het aantal uren dat gelijk is aan driemaal het aantal punten dat wordt toegekend op grond van artikel 19, wordt voor elk uur waarin boven voornoemde grens rechtsbijstand is verleend, één punt toegekend mits het bureau de begroting van de tijdsbesteding voor de verrichte werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid van artikel 31, heeft goedgekeurd.
3. Indien in samenhangende strafzaken de tijdsbesteding aan de verlening van rechtsbijstand uitgaat boven het aantal uren dat gelijk is aan drie maal het aantal punten dat op grond van het tweede, derde en vijfde lid van artikel 21 wordt toegekend wordt, voor elk uur waarin boven voornoemde grens rechtsbijstand wordt verleend, één punt toegekend, mits het bureau de begroting van de tijdsbesteding voor de naar verwachting nog te verrichten werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid van artikel 31, heeft goedgekeurd.

Uit de nota van toelichting

De regelingen zijn voor wat betreft de opzet gelijk aan die voor procedures.

Op dezelfde wijze als in zaken op het terrein van het burgerlijk en bestuursrecht worden de werkzaamheden of omstandigheden die een forfaitaire toeslag opleveren in een bewerkelijke strafzaak vergoed op uurbasis. Dit geldt voor de zittingstoeslag (artikel 18), de opvolgingstoeslag (artikel 20), de gevangenhoudingstoeslag (artikel 16) en de toeslagen inzake het bijwonen van een getuigenverhoor of een descente (artikel 17).

Beleidsaspecten

De beleidsaspecten worden behandeld bij artikel 13.

Ten aanzien van bewerkelijke strafzaken geldt m.m. hetgeen is vermeld in het commentaar ter zake van bewerkelijke zaken onder art. 13.

§ 3 Piketzaken

Artikel 23

1. In een piketzaak wordt 1,5 punt toegekend, indien rechtsbijstand wordt verleend:
  - a. aan in verzekering gestelde verdachten als bedoeld in artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering, in het politiebureau,
  - b. aan in verzekering gestelde verdachten als bedoeld in artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering, tijdens een voorgeleiding voor de rechter-commissaris,
  - c. aan in verzekering gestelde verdachten als bedoeld in artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering in geval van hoger beroep van de officier van justitie tegen de beschikking tot onmiddellijke invrijheidstelling van de verdachte,
  - d. op grond van artikel 22 van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen,
  - e. aan personen die krachtens de Vreemdelingenwet in hun vrijheid zijn beperkt of wier vrijheid krachtens de Vreemdelingenwet is ontnomen.
2. Indien rechtsbijstand wordt verleend aan personen die op grond van artikel 154a of 176a van de Gemeentewet tijdelijk worden opgehouden wordt voor de verlening van rechtsbijstand, met uitzondering van het doen van een verzoek om een voorlopige voorziening, aan alle personen gezamenlijk 1,5 punt toegekend.
3. Indien de rechtsbijstand in een piketzaak is verleend op een zaterdag, zondag, een algemeen erkende feestdag of een bij of krachtens de Algemene termijnenwet met algemeen erkende feestdagen gelijkgestelde dag, wordt aanvullend 0,5 punt toegekend.

Uit de nota van toelichting

De piketregeling sluit voor wat betreft de opzet aan bij die in het oude besluit. Een vergoeding wordt verleend voor het verlenen van rechtsbijstand, indien een verdachte in verzekering of een vreemdeling in bewaring is gesteld, alsmede indien een persoon op last van de burgemeester gedwongen wordt opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis.

Strafpiket

Een rechtsbijstandverlener die rechtsbijstand verleent krachtens een strafpiketregeling treedt voor de duur van de inverzekeringstelling als raadsman van de verdachte op. Net als in het oude besluit wordt ook thans onderscheid gemaakt al naar gelang de rechtsbijstand wordt verleend in het politiebureau, tijdens de voorgeleiding voor de rechter commissaris of in geval van hoger beroep van de officier van justitie tegen de beschikking tot onmiddellijke invrijheidstelling van de verdachte. In elk van deze situaties wordt 1,5 punt toegekend voor de verlening van rechtsbijstand.

Psychiatrisch patiënten piket

Het psychiatrisch patiënten piket heeft betrekking op het verlenen van rechtsbijstand in het geval de burgemeester op grond van artikel 22 van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen een gedwongen opname gelast.

Vreemdelingenpiket

Aan vreemdelingen wordt rechtsbijstand verleend, indien zij krachtens de Vreemdelingenwet in hun vrijheid zijn beperkt dan wel van hun vrijheid zijn beroofd.

Beleidsaspecten

Algemeen

De piketdienst heeft tot doel om in geval van vrijheidsbeneming in de aanvangsfase van de procedure rechtshulp te kunnen verlenen. Om die reden dient een deelnemer zich volgens rooster beschikbaar te houden. De uitvoeringsregels zijn per ressort neergelegd in een reglement. Er bestaan afzonderlijke reglementen voor de piketdiensten aan in verzekering gestelde verdachten, psychiatrische patiënten en vreemdelingen.

Extra toeslag weekends/feestdagen

Het moet gaan om gevallen waarin de verlening van de rechtsbijstand in het weekend of op een feestdag plaatsvindt.

Geen rechtshulp, geen vergoeding

Er wordt alleen een vergoeding vastgesteld indien daadwerkelijk rechtshulp is verleend.

Declaratieformulier

De piketwerkzaamheden moeten apart gedeclareerd worden middels een volledig ingevuld formulier de zogenaamde “Verklaring optreden piket”. Dit formulier is verkrijgbaar bij het bureau waar de advocaat ingeschreven staat.

HOOFDSTUK III VERGOEDINGEN IN VERBAND MET REISTIJDVERLET EN OVERIGE KOSTEN

Artikel 24¹

1. Voor het tijdverlet in verband met reizen ten behoeve van de verlening van rechtsbijstand in een andere zaak dan een piketzaak wordt, uitgaande van de totale afstand die is afgelegd bij reizen naar de zitting, bedoeld in het eerste lid van artikel 7 en het eerste lid van artikel 18, en naar rechtzoekenden wier vrijheid is ontnomen of beperkt, per volle gereisde 60 kilometer een halve punt toegekend. Onder reizen naar de zitting is mede begrepen het reizen in verband met de behandeling van de gevangenhouding of gevangenneming, bedoeld in artikel 16, alsmede in verband met het verhoor, bedoeld in artikel 17.
2. Voor het tijdverlet in verband met reizen van een rechtsbijstandverlener die met toestemming van een stichting een onderzoeks- of opvangcentrum of op het kantoor van de stichting aan een vreemdeling in de zin van de Vreemdelingenwet 2000 rechtsbijstand verleent gedurende een spreekuur is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
3. Indien naar en in het buitenland wordt gereisd per vliegtuig wordt per volle gereisde 500 kilometer een halve punt toegekend.
4. Het bureau bepaalt de reisafstand op gestandaardiseerde wijze.

Uit de nota van toelichting

... Het tijdverlet in verband met reizen naar de zitting of naar de in zijn vrijheid beperkte of van zijn vrijheid beroofde rechtzoekende ten behoeve van de rechtsbijstandverlening (wordt) vergoed. Deze vergoeding wordt ook enigszins forfaitair bepaald. ... de reiskosten die zijn gemaakt ten behoeve van het reizen naar de zitting en naar rechtzoekenden wier vrijheid is ontnomen of beperkt (worden) vergoed overeenkomstig het Reisbesluit Binnenland. Ten overvloede wordt opgemerkt dat het vergoedingsnormensysteem ook van toepassing is indien rechtsbijstand wordt verleend in het kader van een zaak die zich geheel of gedeeltelijk in het buitenland afspeelt.

Algemeen

In het oude besluit werd slechts in een beperkt aantal gevallen een vergoeding voor reistijdverlet gegeven. In het onderhavige besluit is het uitgangspunt dat een vergoeding voor reistijdverlet wordt gegeven. Zowel in procedures en advieszaken op het terrein van het burgerlijk of bestuursrecht en het tuchtrecht, als in strafzaken besteedt de rechtsbijstandverlener niet alleen tijd aan het verlenen van rechtsbijstand, maar ook aan het reizen naar de zitting en soms ook aan het reizen naar de rechtzoekende.

Het vereiste dat de van zijn vrijheid beroofde rechtzoekende zich buiten het arrondissement waarin de rechtsbijstandverlener is gevestigd moet bevinden is vervallen.

Reizen naar de zitting

Onder zitting wordt verstaan hetgeen in dit besluit onder zitting wordt verstaan. Het begrip is dus zeer ruim. Het betreft niet alleen de terechtzitting, maar ook bij voorbeeld een hoorzitting in het kader van een bezwaarprocedure, de zittingen met betrekking tot de habeas corpus toets alsmede bijvoorbeeld de getuigenverhoren in het kader van een gerechtelijk vooronderzoek.

Reizen naar de rechtzoekende

Reizen naar de rechtzoekende kan zich voordoen wanneer de rechtzoekende gedetineerd is of wanneer hij in het kader van de Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen in een inrichting is opgenomen of thuis bezocht moet worden dan wel als asielzoeker in een asielzoekerscentrum verblijft.

Kilometervergoeding

Ervan uitgaande dat in een uur gemiddeld 60 kilometer kan worden gereisd, ontvangt de rechtsbijstandverlener voor de reistijd een halve punt per gereisde volle 60 kilometer. Tot 60 kilometer ontvangt de rechtsbijstandverlener derhalve geen vergoeding. De gemaakte kosten worden geacht te zijn verdisconteerd in de forfaitaire vergoeding. Zou hiervoor en aparte vergoeding worden gegeven dan zou hiermee een generieke toeslag worden gecreëerd.

Computerprogramma

Voor het berekenen van de gereisde afstand gebruikt het bureau een computerprogramma.

Beleidsaspecten

Indien een rechtzoekende gedetineerd is en in het buitenland moet worden bezocht zal dit veelal plaatsvinden in het kader van een rogatoire commissie. In dat geval gelden voor reistijd en reiskosten afzonderlijke regelingen.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen reizen met eigen vervoer of per openbaar vervoer.

Computerprogramma

Het bureau gebruikt bij de berekening van de reistijd een recente routeplanner. Bij het berekenen van het aantal kilometers wordt uitgegaan van de meest efficiënte route waarbij de postcode van het kantooradres en de postcode van de plaats van bestemming bepalend zijn.

Verdachte gedetineerd in het buitenland

Indien een rechtzoekende die in het buitenland gedetineerd is en b.v. in het kader van een WOTS procedure bezocht moet worden kan de advocaat een beroep doen op vergoeding van de kosten in verband met reistijdverlet.

Ook in dergelijke gevallen dient de advocaat de noodzaak van de reis in het belang van een goede rechtsbijstandvoorziening aan te tonen. In geval de gevraagde toestemming wordt gegeven vindt voor de reistijd en de reiskosten een afwijkende berekening plaats. De reiskosten worden vergoed op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten met openbaar vervoer of vliegtuig, waarbij wordt uitgegaan van een 2^e klas ticket, dan wel economy class.

Voor de reistijd wordt de werkelijk gemaakte reistijd vergoed volgens het schema dat door de gekozen vervoerder wordt gehanteerd.

Samenhangende zaken

In samenhangende zaken wordt eenmaal een reiskosten- en/of reistijdvergoeding verstrekt.

Meerdere zaken op een dag

Indien op één dag meerdere zaken zijn behandeld waarvoor slechts één keer gereisd wordt wordt eveneens eenmaal een reiskosten- en/of reistijdvergoeding verstrekt.

Piket

In piketzaken wordt geen vergoeding voor reistijdverlet uitbetaald.

Artikel 25

1. Voor de kosten die worden gemaakt voor reizen naar de zitting, bedoeld in het eerste lid van artikel 7 en het eerste lid van artikel 18, alsmede naar rechtzoekenden wier vrijheid is ontnomen of beperkt, wordt een kilometervergoeding toegekend overeenkomstig de vergoeding die krachtens artikel 8 van het Reisbesluit binnenland wordt verleend. Dezelfde kilometervergoeding wordt toegekend voor de kosten die worden gemaakt voor reizen in verband met de behandeling van de gevangenhouding of gevangenneming, bedoeld in artikel 16, alsmede in verband met het verhoor, bedoeld in artikel 17.
2. Een rechtsbijstandverlener die met toestemming van een stichting in een onderzoeks- of opvangcentrum aan een vreemdeling in de zin van de Vreemdelingenwet rechtsbijstand verleent gedurende een spreekuur ontvangt overeenkomstig het eerste lid een vergoeding voor de kosten die worden gemaakt voor reizen naar het onderzoeks- of opvangcentrum.
3. Voor de kosten die in piketzaken worden gemaakt voor reizen naar de rechtzoekende wordt een kilometervergoeding toegekend overeenkomstig de vergoeding die krachtens artikel 7 van het Reisbesluit binnenland wordt verleend. Indien de rechtzoekende zich ten tijde van de piketmelding buiten het ressort van de rechtsbijstandverlener bevond, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
4. Ten behoeve van de berekening van de kilometervergoeding, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, bepaalt het bureau de reisafstand op gestandaardiseerde wijze.

Uit de nota van toelichting

Algemeen

Niet alleen het reistijdverlet, maar ook de reiskosten die worden gemaakt voor het reizen naar de zitting en naar rechtzoekenden wier vrijheid is ontnomen of worden vergoed.

Er wordt niet langer meer de beperking aangebracht dat uitsluitend de reiskosten van reizen buiten de gemeente waar de rechtsbijstandverlener is gevestigd worden vergoed. De reiskostenregeling wordt in dezelfde situaties toegepast als de vergoedingsregeling voor reistijd.

Spreekuur asielzaken

Een uitzondering is opgenomen in het tweede lid. In dit lid is geregeld dat de advocaat die op grond van afspraken met de stichting rechtsbijstand asielzaken een spreekuur verzorgt in een onderzoeks- of opvangcentrum uitsluitend zijn reiskosten vergoed krijgt. De vreemdelingen die in een onderzoeks- of opvangcentrum verblijven behoeven immers niet onderhevig te zijn aan vrijheidsbeperkende maatregelen.

Samenhangende zaken

Indien reiskosten worden gemaakt ten behoeve van het bijwonen van een zitting waar samenhangende procedures of strafzaken worden behandeld, worden deze één maal vergoed, omdat de kosten maar één maal worden gemaakt.

Piketzaken

In piketzaken wordt een hogere reiskostenvergoeding toegekend, tenzij de rechtzoekende zich ten tijde van de piketmelding buiten het ressort van de rechtsbijstandverlener bevond.

Beleidsaspecten

Computerprogramma

Het bureau gebruikt bij de berekening van de reiskosten een recente routeplanner. Bij het berekenen van het aantal gereden kilometers wordt uitgegaan van de meest efficiënte route waarbij de postcode van het kantooradres en de postcode van de plaats van bestemming bepalend zijn.

Verdachte gedetineerd in het buitenland

Indien een rechtzoekende die in het buitenland gedetineerd is en bijvoorbeeld in het kader van een WOTS procedure bezocht moet worden kan de advocaat een beroep doen op vergoeding van de reiskosten.

AC en OC vergoeding

De vergoeding van de reiskosten voor advocaten die deelnemen aan de spreekuren in een AC of OC worden door de Stichting Rechtsbijstand Asiel uitbetaald. Vergoeding vindt plaats op basis van artikel 25 lid 2. De bij de SRA gedeclareerde kosten kunnen niet later ook nog eens gedeclareerd worden op basis van de afgegeven toevoeging.

Artikel 263

De kosten die de rechtsbijstandverlener heeft moeten maken doordat hij zich bij de verlening van rechtsbijstand in een strafzaak of een piketzaak van een tolk heeft moeten bedienen, worden vergoed tot ten hoogste het bedrag waarop een tolk ingevolge het Besluit tarieven in strafzaken aanspraak heeft.

Uit de nota van toelichting

De kosten die de rechtsbijstandverlener in een strafzaak heeft gemaakt voor het inschakelen van een tolk worden vergoed tot ten hoogste het bedrag waarop een tolk ingevolge het besluit tarieven in strafzaken aanspraak heeft.

Vereist is dus dat de kosten ook daadwerkelijk zijn gemaakt. Dit is bij voorbeeld niet het geval indien van de diensten van een tolk van een tolkencentrum die voor zijn hier bedoelde dienstverlening een subsidie ontvangt, gebruik is gemaakt.

Beleidsaspecten

Vertaalkosten

De kosten van het schriftelijk vertalen van verklaringen en/of documenten worden niet gezien als tolkkosten in de zin van bovenstaand artikel.

---

³ Gewijzigd bij Besluit van 21 september 2000 (Staatsblad 2000, 387)

Artikel 27

Voor de administratieve kosten die in het kader van de rechtsbijstandverlening worden gemaakt, wordt per toevoeging een vergoeding van €16,33⁴ toegekend.

Uit de nota van toelichting

Voor de administratieve kosten die in het kader van de rechtsbijstandverlening zijn gemaakt wordt per toevoeging een vergoeding van € 16,33 toegekend. Dit bedrag is samengesteld uit twee kostenposten.

-Enerzijds vallen hieronder de kosten van de kantoorroeping die niet bij de rechtzoekende in rekening kunnen worden gebracht, zoals porti en fotokopieën.

-Anderzijds zijn ook de kosten die zijn gemaakt in het kader van de verkrijging van een toevoeging onder voornoemd bedrag begrepen.

De onderhavige kostenvergoeding wordt op grond van artikel 3 op dezelfde wijze geïndexeerd als het basisbedrag.

---

⁴ Gewijzigd bij besluit van 1 mei 2006 (Staatsblad 2006, 225)

HOOFDSTUK IV TOEPASSING

§ 1 Vaststelling van de vergoeding

Artikel 28

1. Na beëindiging van de verlening van de rechtsbijstand dient de rechtsbijstandverlener bij het bureau een aanvraag in tot vaststelling van de vergoeding voor de verrichte werkzaamheden.
2. Indien de aanvraag betrekking heeft op een procedure of een strafzaak, voegt de rechtsbijstandverlener hierbij de uitspraak of beslissing in de zaak, voorzover deze in schriftelijke vorm beschikbaar is.

<i>Uit de nota van toelichting</i>

Awb van toepassing

De vaststelling van de vergoeding is een beschikking in de zin van de Awb. Op de aanvraag tot vaststelling en de beslissing op die aanvraag is de Awb van toepassing.

Aanvraag vergoeding

Na beëindiging van de rechtsbijstandverlening vraagt de rechtsbijstandverlener bij het bureau de vaststelling van de vergoeding aan. Het formulier van de aanvraag is op grond van het derde lid van artikel 37 van de wet vastgesteld door de Minister van Justitie. Het bureau beoordeelt de declaraties en stelt op basis daarvan de vergoeding vast.

Overlegging uitspraak/beslissing

Daartoe dient het bureau over voldoende informatie te beschikken. In geval het geschil bij de rechter of door een andere instantie die over het geschil beslist, is behandeld dient de rechtsbijstandverlener de uitspraak van de rechter of de beslissing van de desbetreffende instantie te overleggen. Mocht de uitspraak of beslissing niet beschikbaar zijn dan behoeft deze natuurlijk niet te worden overgelegd. Hierbij kan gedacht worden aan stempelvonnissen van de politierechter. Deze worden over het algemeen niet ter beschikking van de advocaat gesteld.

Overlegging andere gegevens

Indien het bureau van oordeel is dat het andere bescheiden nodig heeft ten behoeve van de vaststelling van de vergoeding, moeten deze door de rechtsbijstandverlener worden overgelegd. Dit vloeit voort uit artikel 4:2 Awb.

Overlegging tijdschrijfinformatie

In bewerkelijke zaken en in advieszaken waaraan ten minste zes uur tijd is besteed zal de rechtsbijstandverlener in ieder geval de tijdschrijfinformatie dienen te overleggen. Aangezien de vergoeding betrekking heeft op de juridische werkzaamheden -zie daarvoor de toelichting bij artikel 2- zal de tijdschrijfinformatie uitsluitend inzicht moeten geven in de tijdsbesteding aan dit type werkzaamheden.

Onvoldoende gegevens

Indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn om de vergoedingsaanvraag te kunnen beoordelen, kan het bureau op grond van het eerste lid van artikel 4:5 Awb besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen.

Geheimhoudingsplicht

Niet uitgesloten is dat het bureau verzoekt om bescheiden of informatie die de rechtsbijstandverlener op grond van zijn geheimhoudingsplicht niet wil overleggen. Dit zal de rechtsbijstandverlener dan kenbaar moeten maken. Stukken die in rechte zijn ingebracht zullen niet onder de geheimhoudingsplicht vallen. Het bureau kan alsdan op grond van het derde lid van artikel 29 de vergoeding vaststellen uitsluitend op basis van de wel beschikbare informatie.

Beleidsaspecten

Geheimhoudingsplicht

De geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht van de advocaat zijn niet zo absoluut van aard dat een advocaat met een algemeen beroep hierop kan weigeren om de gevraagde stukken in te zenden (RvS, Afdeling bestuursrecht 12 maart 1999, H01.98.0077 WRB)

Verjaring

Onder artikel 3 zijn de beleidsaspecten opgenomen inzake de verjaring van de aanspraak op de vergoeding.

Beëindiging rechtsbijstand

De rechtsbijstandverlener kan zijn declaratie pas indienen indien de zaak waarvoor de toevoeging is verstrekt is beëindigd.

Artikel 29

1. Het bureau kan de juistheid of volledigheid van de door de rechtsbijstandverlener verstrekte informatie of overgelegde bescheiden bij de desbetreffende instantie controleren.
2. Het bureau stelt de vergoeding vast op grond van de door de rechtsbijstandverlener verstrekte informatie en met inachtneming van artikel 2.
3. Indien de bij de aanvraag verstrekte informatie onjuist of onvolledig is, kan het bureau de vergoeding vaststellen met inachtneming van de beschikbare juiste informatie.
4. De vergoeding wordt op nihil gesteld indien bij de vaststelling blijkt dat de zaak onder het bereik van een toevoeging van een andere zaak valt.

Uit de nota van toelichting

Verificatie

Nadat de aanvraag voor de vergoeding is ontvangen stelt het bureau de vergoeding vast. Ter beoordeling van de aanvraag kan het bureau de op grond van artikel 4:2, tweede lid, Awb overgelegde bescheiden en verkregen informatie verifiëren bij de desbetreffende instanties. Hierbij kan gedacht worden aan de griffie of het secretariaat van de instantie waarvoor de zaak heeft gediend.

De vaststelling

Bij het vaststellen van de vergoeding houdt het bureau rekening met hetgeen is bepaald in artikel 2. In dit artikel wordt geregeld dat de vergoeding bestaat uit een vergoeding voor rechtsbijstand en een vergoeding voor de administratieve kosten en reiskosten alsmede voor het tijdverlet in verband met reizen vermeerderd met de omzetbelasting die daarover is verschuldigd. Hieruit volgt dat de vergoeding wordt vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in de hoofdstukken II, III en V.

Onvolledige gegevens

Indien de verstrekte informatie onvolledig is, verzoekt het bureau op grond van artikel 4:5 Awb om aanvulling van de desbetreffende gegevens. Het bureau stelt hiervoor een termijn. Zijn de gegevens na ommekomst van de termijn nog steeds onvolledig dan kan het bureau hetzij de aanvraag niet in behandeling nemen (art. 4:5 Awb), hetzij de vergoeding vaststellen op basis van de beschikbare informatie. Het laatste kan leiden tot een lagere vergoeding.

Beslistermijn

Op grond van het tweede lid van artikel 4:13 Awb beslist het bureau in beginsel binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag.

Bereik

Geen vergoeding wordt verkregen indien blijkt dat de zaak onder het bereik van een toevoeging van een andere zaak valt. In dat geval vindt de vergoeding plaats na het beëindigen van de rechtsbijstandverlening in laatstgenoemde zaak.

Artikel 30

Indien na de vaststelling van de vergoeding feiten of omstandigheden bekend worden waarvan het bureau redelijkerwijs niet bij de vaststelling op de hoogte kon zijn en op grond waarvan de vergoeding lager zou zijn vastgesteld, dan wel indien de vaststelling onjuist was en de rechtsbijstandverlener dit wist of behoorde te weten, kan het bureau de vaststelling met terugwerkende kracht wijzigen of intrekken, tenzij vijf jaren zijn verstreken sedert de dag van de vaststelling.

Uit de nota van toelichting

Indien binnen vijf jaar nadat de vergoeding is vastgesteld blijkt dat de vergoeding te hoog is geweest, kan het bureau de vaststelling met terugwerkende kracht wijzigen of intrekken.

Voorwaarde voor het uitoefenen van deze bevoegdheid is dat het bureau op het moment dat de vergoeding werd vastgesteld redelijkerwijs niet op de hoogte kon zijn van feiten of omstandigheden die van invloed zouden zijn geweest op de vaststelling.

Ook in het geval de rechtsbijstandverlener wist dat de vaststelling onjuist was dan wel dit behoorde te weten kan het bureau de vaststelling met terugwerkende kracht herzien.

De regeling heeft betrekking op de situatie dat het bureau de vergoeding op een te hoog bedrag heeft vastgesteld, omdat deze vaststelling is geschied op basis van onjuiste of onvolledige informatie.

Zou het bureau de vergoeding op een te laag bedrag hebben vastgesteld, dan kan de rechtsbijstandverlener niet verzoeken om wijziging of vaststelling. Indien de rechtsbijstandverlener van mening is dat het bureau de vergoeding te laag heeft vastgesteld, dan kan hij tegen het besluit van het bureau bezwaar maken. Dit bezwaar moet worden ingediend binnen zes weken na bekendmaking van de vaststellingsbeschikking (artikel 6:7 en 6:8 Awb). Laat hij deze termijn voorbij gaan dan kan niet nadien om wijziging van de vaststelling van de vergoeding worden gevraagd.

Een nieuwe aanvraag om wijziging van de vaststelling van de vergoeding op grond van gewijzigde omstandigheden (artikel 4:6 Awb) lijkt zich niet te kunnen voordoen.

Artikel 31

1. In afwijking van het eerste lid van artikel 28 dient de rechtsbijstandverlener bij het bereiken van de in de artikelen 13 en 22 bedoelde tijdgrens een aanvraag in bij het bureau tot vaststelling van de vergoeding voor de verrichte werkzaamheden. Tegelijkertijd legt hij een begroting over met betrekking tot de tijdsbesteding van de naar verwachting nog te verrichten werkzaamheden.
2. Het bureau stemt geheel of gedeeltelijk in met de begroting, bedoeld in het eerste lid, indien het van oordeel is dat de rechtsbijstand doelmatig wordt verleend.
3. Nadat de tijd waarmee het bureau heeft ingestemd is verstreken, dient de rechtsbijstandverlener een aanvraag in tot vaststelling van de vergoeding voor de desbetreffende werkzaamheden en kan hij daarbij een begroting indienen met betrekking tot de tijdsbesteding van de naar verwachting nog te verrichten werkzaamheden. Het tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Uit de nota van toelichting

Bewerkelijke zaken¹

Teneinde de kosten in bewerkelijke zaken te kunnen beheersen is voorzien in een begrotingsprocedure. Tegen de tijd dat de tijdgrens voor een bewerkelijke zaak wordt bereikt moet zowel een aanvraag worden ingediend tot vaststelling van de vergoeding voor de reeds verrichte werkzaamheden als een begroting worden ingediend met betrekking tot de tijdsbesteding van naar te verwachten nog te verrichten werkzaamheden.

Tussentijdse vergoeding

De vergoedingsaanvraag moet, in tegenstelling tot wat voor niet bewerkelijke zaken is bepaald in het eerste lid van artikel 28, niet na beëindiging van de verlening van de rechtsbijstand worden ingediend, maar op het moment waarop de rechtsbijstandverlener voorziet dat de tijdgrens van bewerkelijke zaken zal worden overschreden. De vergoedingsaanvraag en de vaststelling van de vergoeding voor de reeds verrichte werkzaamheden geschieden voor het overige op dezelfde wijze als in de artikelen 28, tweede lid, en 29 is bepaald.

Beoordeling begroting

Opdat het bureau de begroting kan beoordelen moet informatie over de reeds verrichte werkzaamheden alsmede het tijdsbeslag van deze werkzaamheden beschikbaar zijn. Het bureau dient op basis van de tijdschrijfinformatie eerst te bepalen of de tijdgrens (bijna) is bereikt.

Vervolgens moet worden beoordeeld

of tot het moment waarop de tijdgrens is bereikt de rechtshulpverlening doelmatig is geschied en

of de begroting betrekking heeft op een doelmatig vervolg van de werkzaamheden.

---

¹ Met betrekking tot de beoordeling van het verzoek bewerkelijke zaak wordt verwezen naar hetgeen is opgenomen onder art. 13.

Beoordeling bewerkelijkheid

Hiermee wordt bedoeld dat het bureau moet kunnen beoordelen of de zaak een zodanig karakter heeft dat de behandeling in redelijkheid niet binnen de tijdgrens heeft kunnen plaatsvinden en nog de begrote tijd vergt.

Beoordeling belang

Beoordeeld moet worden of de tijd die aan de rechtsbijstandverlening wordt besteed in verhouding staat tot het belang waarvoor de toevoeging is afgegeven.

Geheel of gedeeltelijke instemming begroting

Het bureau kan op basis van het verstrekte inzicht in de tijdsbesteding van de nog uit te voeren werkzaamheden met de begroting geheel of gedeeltelijk instemmen. Het bureau kan tot gedeeltelijke instemming besluiten, indien de tijdsbesteding aan de rechtsbijstandverlening gelet op het belang van de zaak disproportioneel dreigt te worden.

Afwijzing begroting

Indien het bureau niet instemt met de begroting, wordt de vergoeding vastgesteld na beëindiging van de verlening van de rechtsbijstand (artikel 28, eerste lid).

Aanvullende begroting

De rechtsbijstandverlener ontvangt een vergoeding voor de werkzaamheden die hij binnen de begrote en goedgekeurde tijdsbesteding heeft verricht. Voorziet hij dat de tijdgrens wederom zal worden overschreden dan dient hij weer een aanvraag tot vaststelling van de vergoeding voor de reeds verrichte werkzaamheden alsmede een begroting met betrekking tot de tijdsbesteding van naar te verwachten nog te verrichten werkzaamheden in. En opnieuw beoordeelt het bureau de doelmatigheid.

Voorwaardelijke toevoeging

Ten overvloede wordt opgemerkt dat bovenstaande procedure ook gevolgd moet worden, indien in een zaak in welk kader een voorwaardelijke toevoeging is afgegeven de tijdgrens dreigt te worden overschreden. Goedkeuring van de ingediende begroting wil niet zeggen dat de toevoeging een onvoorwaardelijk karakter krijgt. De rechtsbijstandverlener dient zich er van bewust te zijn dat achteraf kan blijken dat de toevoeging ten onrechte is verleend en dat de betaalde vergoeding door het bureau wordt teruggevorderd of verrekend.

§ 2 *Betaling en verrekening*

Artikel 32

1. Het bureau betaalt overeenkomstig de vaststelling, bedoeld in het tweede lid van artikel 29, de vergoeding onder verrekening van overeenkomstig artikel 35 betaalde voorschotten en met inachtneming van het bepaalde in artikel 37, tweede lid, van de wet.
2. In zaken, waarin krachtens een besluit van het bureau als bedoeld in artikel 33, eerste lid, onder c van de wet de verlening van rechtsbijstand tussentijds is beëindigd, is het bepaalde in het voorgaande lid slechts van toepassing voor zover de rechtzoekende het van hem verlangde voorschot, of de verhoging daarvan, heeft voldaan.
3. Indien de rechtsbijstandverlener blijkens zijn opgave aan het bureau recht heeft op betalingen van derden voor de kosten van de verlening van rechtsbijstand, anders dan op de voet van artikel 57b, tweede lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering of van artikel 8:75, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, worden deze bedragen tot ten hoogste het bedrag van de overeenkomstig dit besluit vastgestelde vergoeding op die vergoeding in mindering gebracht.
4. Onverschuldigd betaalde vergoedingen kunnen worden teruggevorderd of verrekend met nog verschuldigde vergoedingen.

Artikel 33

1. Indien in een zaak achtereenvolgens door twee of meer rechtsbijstandverleners, niet werkzaam in hetzelfde samenwerkingsverband, rechtsbijstand is verleend, wordt de vergoeding betaald aan de rechtsbijstandverlener die het laatst is toegevoegd. De rechtsbijstandverleners verdelen het bedrag in onderling overleg naar verhouding van de verrichte werkzaamheden.
2. Indien bij de verlening van rechtsbijstand als bedoeld in het eerste lid zowel een of meer medewerkers van een stichting als een of meer rechtsbijstandverleners niet zijnde medewerker van een stichting zijn betrokken, stelt het bureau vast welk deel van de vergoeding toekomt aan de laatstgenoemde rechtsbijstandverleners en draagt het zorg voor de betaling daarvan met overeenkomstige toepassing van het eerste en tweede lid.

Artikel 34

1. Indien rechtsbijstand is verleend door een medewerker van een stichting op grond van artikel 19, eerste lid onder c van de wet, zijn de artikelen 28 tot en met 33 niet van toepassing, tenzij anders is bepaald.
2. De stichting informeert het bureau na beëindiging van de rechtsbijstand over de verrichte werkzaamheden overeenkomstig het bepaalde in artikel 28.
3. Het bureau stelt overeenkomstig artikel 38, tweede lid, van de wet vast op grond van de in het tweede lid bedoelde informatie welke eigen bijdrage ten hoogste aan de rechtzoekende in rekening kan worden gebracht, en bericht de stichting hierover.
4. Indien het bureau heeft beslist dat na de verlening van rechtsbijstand door een medewerker van een stichting op grond van een voorwaardelijke toevoeging geen definitieve toevoeging wordt afgegeven, bepaalt het bureau het bedrag dat door de stichting aan de rechtzoekende voor de verleende rechtsbijstand in rekening moet worden gebracht, en bericht het de stichting hierover.

§ 3 Bevoorschotting

Artikel 35

1. Het bureau verleent aan advocaten die door de raad zijn ingeschreven op grond van artikel 14 van de wet, telkens in de eerste maand van elk kwartaal een voorschot voor de krachtens dit besluit toe te kennen vergoedingen.
2. Per jaar is de hoogte van het kwartaalvoorschot gelijk aan het door Onze Minister vast te stellen normbedrag vermenigvuldigd met een vierde deel van het aantal toevoegingen dat aan de betrokken advocaat is afgegeven in de periode van 1 september van het voorlaatste jaar tot 1 september van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin het kwartaalvoorschot wordt verleend.
3. Indien het normbedrag wijzigt, wijzigt het bureau met ingang van het eerstvolgende kwartaal dienovereenkomstig de verlening van het kwartaalvoorschot.
4. Het voorschot bedraagt ten hoogste een door Onze Minister te bepalen bedrag. Het voorschot wordt op nihil gesteld indien het aantal toevoegingen als bedoeld in het tweede lid blijft beneden een door Onze Minister te bepalen aantal.
5. Indien de hoogte van het kwartaalvoorschot niet overeenkomstig de norm in het tweede lid kan worden berekend kan het bureau gedurende de periode dat voornoemde norm niet kan worden toegepast, telkens een voorschot verlenen dat is gerelateerd aan het aantal toevoegingen dat aan de betrokken advocaat is afgegeven in het voorafgaande kwartaal.
6. Voorschotten worden overeenkomstig de voorschotverlening betaald.

Uit de nota van toelichting

Nadat de raad de rechtsbijstandverlener heeft ingeschreven ontvangt hij van het bureau een voorschot. Daartoe behoeft hij geen aparte aanvraag in te dienen. Door het indienen van een verzoek om inschrijving bij de raad geeft de rechtsbijstandverlener te kennen dat hij voor de door hem op basis van een toevoeging verleende rechtsbijstand een vergoeding wil ontvangen. Daartoe behoort ook het ontvangen van een voorschot op grond van artikel 35.

Anders dan onder het oude besluit is in artikel 35 een bepaling opgenomen in het vijfde lid waarin de mogelijkheid wordt geboden om startende advocaten een voorschot te geven dat is gerelateerd aan het aantal toevoegingen dat in het voorafgaande kwartaal is verstrekt.

Artikel 36

1. De raad kan besluiten de hoogte van de voorschotten te verlagen met ten hoogste 10% indien het door Onze Minister voor de raad vastgestelde budget dreigt te worden overschreden
2. Het bureau kan in uitzonderlijke gevallen besluiten het voorschot te verlagen of niet langer te verlenen.

Uit de nota van toelichting

In artikel 36 is in het tweede lid geregeld dat het bureau in uitzonderlijke gevallen kan besluiten om het voorschot te verlagen of niet langer te verstrekken. Hierbij kan gedacht worden aan advocaten(kantoren) die in surséance van betaling verkeren. In een dergelijk geval is het niet langer redelijk te verwachten dat een volledig voorschot wordt verleend.

Artikel 37

Indien de inschrijving van de advocaat door de raad wordt doorgehaald overeenkomstig artikel 17 van de wet, is de advocaat gehouden op vordering van het bureau het verleende voorschot met verrekening van de toegekende vergoedingen onverwijld terug te betalen.

Artikel 38

1. Het bureau kan een vordering jegens een advocaat als bedoeld in artikel 37 overdragen aan een door Onze Minister voor dit doel erkende rechtspersoon indien de advocaat niet voldoet aan zijn betalingsverplichting.
2. De advocaat die een voorschot ontvangt, is jaarlijks een nader door Onze Minister te bepalen bedrag verschuldigd aan de in het eerste lid bedoelde rechtspersoon.

HOOFDSTUK V   AFWIJKENDE VERGOEDINGEN

Artikel 39

1. In afwijking van de hoofdstukken II en III kan het bureau de vergoeding bepalen met inachtneming van nader vast te stellen kwaliteitscriteria, mits de desbetreffende rechtsbijstandverlener of rechtsbijstandverleners daarmee instemmen.
2. Het bureau kan met instemming van de rechtsbijstandverlener afwijken van het bepaalde in hoofdstuk IV over de wijze van aanvragen en de overige procedureregels inzake de vaststelling van de vergoeding.
3. De raad stelt beleidsregels vast voor de toepassing van het eerste en tweede lid en vermeldt deze beleidsregels in het jaarplan, bedoeld in artikel 7 van de wet.

Uit de Nota van Toelichting bij het Besluit van 3 april 2002 houdende wijziging van het Bvr 2000

Op grond van artikel 39 wordt het mogelijk om een extra punt toe te kennen aan het voornemen als de advocaat bereid is het voornemen te behandelen in een rechtsbijstandkantoor.

Beleidsaspecten

De raden kunnen arrangementen treffen met asieladvocaten waarbij aan V041 zaken 1 punt extra vergoeding wordt toegekend wanneer het voornemen wordt behandeld op een rechtsbijstandkantoor.

HOOFDSTUK VI   OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 40

1. Gerechtsdeurwaarders aan wie in een zaak waarin op grond van een toevoeging rechtsbijstand wordt verleend, het uitbrengen van een exploit of het opmaken van een proces-verbaal is opgedragen, of die bijstand hebben verleend bij de tenuitvoerlegging van de in een zodanige zaak gegeven uitspraak, ontvangen van rijkswege 75% van het bedrag dat zij volgens het Deurwaardersreglement zouden hebben mogen berekenen, met dien verstande dat de verschotten voor rekening van de opdrachtgever blijven.
2. Gerechtsdeurwaarders die overeenkomstig het eerste lid aan een rechtsbijstandverlener bijstand hebben verleend, zenden met een afschrift van het exploit of de akte, vermeldende dat in de desbetreffende zaak rechtsbijstand is verleend, een aanvraag in voor vergoeding van de verrichte werkzaamheden bij een door Onze Minister aan te wijzen instantie. Deze instantie draagt zorg voor de uitbetaling van de vergoeding.

Artikel 41

1. De dag- en nieuwsbladen ontvangen van rechtswege een vergoeding voor de door hen geplaatste oproepingen of aankondigingen, bedoeld in artikel 39 van de wet, ten bedrage van het normale in rekening te brengen advertentietarief voorzover niet een afwijkend tarief met die bladen overeen is gekomen.
2. Indien een rechtsbijstandverlener een dag- of nieuwsblad opdracht heeft gegeven tot het krachtens wettelijk voorschrift of rechterlijk bevel plaatsen van een oproeping of mededeling, zendt hij - onder overlegging van een exemplaar van de editie, waarin de oproeping of aankondiging is opgenomen –de nota in bij een door Onze Minister aan te wijzen instantie. Deze instantie¹ draagt zorg voor de uitbetaling van de vergoeding.

Artikel 42

In artikel 1 van het Besluit van 16 december 1992, houdende regels voor de vergoeding die een advocaat ontvangt voor rechtsbijstand ingevolge het bepaalde in artikel 817 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt "Besluit vergoedingen rechtsbijstand 1994" vervangen door: Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000.

Artikel 43

In het vijfde lid van artikel 19 van het Deurwaardersreglement van 27 december 1960, houdende wijziging van het Deurwaardersreglement wordt "artikel 26 van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 1994" vervangen door: artikel 40 van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000.

---

¹ de griffie van het gerecht

Artikel 44

Het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 1994 wordt ingetrokken.

Artikel 45

1. Het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 1994 blijft van toepassing op toevoegingen afgegeven vóór het moment van inwerkingtreding van dit besluit.
2. Het Besluit vergoedingen rechtsbijstand, met uitzondering van de hoofdstukken V en VI, blijft van toepassing op toevoegingen afgegeven vóór 1 januari 1994.
3. Het Besluit vergoedingen rechtsbijstand in strafzaken, met uitzondering van de hoofdstukken VII en VIII, blijft van toepassing op toevoegingen afgegeven vóór 1 januari 1994.

Uit de nota van toelichting

In artikel 45 is het overgangsrecht geregeld. De regeling van het oude besluit blijft van toepassing op de gevallen waarin voor het moment van inwerkingtreding van het onderhavige besluit een aanvraag voor een toevoeging is gedaan.

In de leden twee en drie is geregeld dat ook het overgangsrecht, zoals dat is geregeld in het oude vergoedingenbesluit van toepassing blijft, aangezien er nog steeds declaraties worden ingediend die betrekking hebben op toevoegingen die zijn afgegeven vóór 1 januari 1994. Voor wat betreft de vergoeding van toevoegingen afgegeven voor 1 januari 2000 blijft het Handboek Vergoedingen 1994, uitgave februari 1994, van toepassing.

Artikel 46

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2000.

Artikel 47

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000.